

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
INŠPEKTORAT RS ZA INFRASTRUKTURO

Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana

T: 01 420 44 88
F: 01 420 44 10
E: gp.irsi@gov.si
www.ii.gov.si

LETNO POROČILO O DELU INŠPEKTORATA RS ZA INFRASTRUKTURO ZA LETO 2022

Datum: Maj 2023
Številka: 010-2/2022-2

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA	2
2	SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE	3
2.1	POSTOPKI JAVNIH NAROČIL	4
2.2	IZTERJAVE GLOB, SODNIH TAKS IN STROŠKOV IZVRŠB	4
2.3	DOSTOP DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA	5
2.4	DRŽAVNO ODVETNIŠTVO RS	5
2.5	MEDIJI	5
3	INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET	5
3.1	PRISTOJNOSTI IN ZAKONODAJA	5
3.2	INŠPEKCIJSKI NADZOR	6
3.3	INŠPEKCIJSKI UPRAVNI POSTOPEK	7
3.4	PREKRŠKOVNI POSTOPEK	9
3.5	AKCIJE V LETU 2022	9
3.6	OSTALO	11
4	INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA	11
4.1	INŠPEKCIJSKI NADZOR CEST	11
4.1.1	Pristojnost in zakonodaja	11
4.1.2	Inšpekcijski nadzor	12
4.1.3	Inšpekcijski upravni postopek	14
4.1.4	Prekrškovni postopek	16
4.1.5	Akcije v letu 2022	16
4.1.6	Ostalo	17
4.2	INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽELEZNIŠKEGA PROMETA	18
4.2.1	Pristojnost in zakonodaja	18
4.2.2	Inšpekcijski nadzor	18
4.2.3	Inšpekcijski upravni postopek	20
4.2.4	Prekrškovni postopek	21
4.2.5	Akcije v letu 2022	21
4.2.5.1	Nadzor nad nivojskimi križanji cest in železniških prog	21
4.2.5.2	Nadzor oseb, ki izvajajo varnostno kritične naloge OVKN	22
4.2.5.3	Nadzor ustrezne uvrstitve tovornih vozil v vlak	23
4.2.5.4	Nadzor izvajanja avtobusnega nadomestnega prevoza v železniškem prometu	24
4.2.5.5	Nadzor dovoljenj za delo na železniškem območju	24
4.2.6	Ostalo	25
4.3	INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽIČNIŠKIH NAPRAV IN SMUČIŠČ	26
4.3.1	Pristojnost in zakonodaja	26
4.3.2	Inšpekcijski nadzor	26
4.3.3	Inšpekcijski upravni postopek	27
4.3.4	Prekrškovni postopek	28
4.3.5	Akcije v letu 2022	29
4.3.5.1	Nadzor zagotavljanja varnosti na smučiščih v času zimskih šolskih počitnic	29
4.3.5.2	Nadzor obratovanja žičniških naprav v poletnem času	30
4.3.6	Ostalo	31
5	INŠPEKCIJA ZA ENERGETIKO IN RUDARSTVO	31
5.1	PODROČJE ELEKTRO ENERGETIKE	32
5.1.1	Pristojnost in zakonodaja	32
5.1.2	Inšpekcijski nadzor	32
5.1.3	Inšpekcijski upravni postopek	33
5.1.4	Prekrškovni postopek	35
5.1.5	Akcije v letu 2022	35
5.1.6	Ostalo	35
5.2	PODROČJE STROJNE ENERGETIKE	36
5.2.1	Pristojnost in zakonodaja	36
5.2.2	Inšpekcijski nadzor	36
5.2.3	Inšpekcijski upravni postopek	36

5.2.4	Prekrškovni postopek	38
5.2.5	Akcije v letu 2022.....	38
5.2.6	Ostalo	39
5.3	PODROČJE RUDARSTVA	39
5.3.1	Pristojnost in zakonodaja.....	39
5.3.2	Inšpekcijski nadzor	40
5.3.3	Inšpekcijski upravni postopek.....	41
5.3.4	Prekrškovni postopek	43
5.3.5	Akcije v letu 2022.....	43
5.3.6	Ostalo	44
5.3.7	POROČILO O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU V RUDARSTVU	44
5.3.7.1	Uvod.....	45
5.3.7.2	Varnost in zdravje pri delu v rudarstvu	45

---

1 UVOD

Inšpektorat RS za infrastrukturo, krajše IRSI (v nadaljevanju Inšpektorat) kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo je v letu 2022 opravljal naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov na področju železniškega prometa, cestnega prometa in prometne infrastrukture za ti vrsti prometa ter na področju žičniških naprav in varnosti na smučiščih, naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določb predpisov, ki določajo pravila glede prevozov blaga in potnikov v cestnem prometu, predpisov, ki določajo pravila glede časov vožnje, odmorov in počitkov mobilnih delavcev in uporabe zapisovalne opreme, predpisov, povezanih z delom subjektov, ki usposablajo kandidate za voznike motornih vozil, izvajajo programe za voznike začetnike in izvajajo programe dodatnih izobraževanj in usposabljanj voznikov, predpisov, ki urejajo pogoje za dajanje motornih in priklopnih vozil na trg, njihovo registracijo in udeležbo v cestnem prometu, pogoje za opravljanje nalog strokovnih in registracijskih organizacij, predpisov, ki določajo pogoje za prevoz nevarnega blaga za posamezne vrste prometa, naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem zakona, ki ureja energijo in podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi zakona ter drugih predpisov, ki pooblaščajo energetske inšpektorje za izvajanje nadzora, in naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določil zakona, ki urejajo rudarstvo in na njegovi podlagi izdanih predpisov, tehničnih predpisov in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu ter drugih predpisov pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin ter pri izvajanju drugih rudarskih del.

Inšpektorat je v prvem trimesečju leta 2022 še deloval v pogojih izrednih okoliščin zaradi nadzora ukrepov preprečevanja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19). Zaradi navedenih okoliščin so bile celotnemu organu naložene dodatne obveznosti nadzora po Zakonu o nalezljivih boleznih (ZNB) zaradi COVID-19, izraziteje za področja izvajanja javnega potniškega prometa. Inšpektorji so v tem obdobju ob izvajanju rednih nalog izvajali še nadzor ukrepov, sprejetih zaradi preprečitve širjenja nalezljive bolezni COVID-19. Delo inšpekcij je bilo deloma organizirano preko dela na domu in je v tako prilagojenih okoliščinah pretežno potekalo v skladu z zastavljenimi cilji in prioritetai.

V letnem poročilo o delu Inšpektorata so zajeta vsa področja dela, nad katerimi je organ v letu 2022 v skladu z dodeljenimi pooblastili izvajal nadzor. Organiziranje in planiranje dela Inšpektorata je temeljilo na programskih ciljih dela Ministrstva za infrastrukturo ter dokumentih Evropske unije. Inšpekcijski nadzori so se opravljali z namenom preverjanja spoštovanja zakonskih določb in so bili usmerjeni predvsem na področja, v okviru katerih se v praksi iz preteklih izkušenj zaznava nespoštovanje predpisov oziroma se ugotavljajo problemi pri izvajanju le-teh. Posebna pozornost je bila namenjena področjem, v okviru katerih bi lahko bila, zaradi nespoštovanja predpisov, neposredno ogrožena človeška življenja ali zdravje ljudi ter storjena večja materialna škoda.

V okviru Inšpektorata so v letu 2022 delovale tri inšpekcije in izvajale nadzor na sedmih upravnih področjih. Vsako upravno področje ima svoje specifične, kar se odraža v načinu izvajanja nadzora in ukrepanja. Iz tega razloga ima Inšpektorat za vsako upravno področje določene temeljne naloge in ključne besede.

Temeljne naloge so segment nadzora znotraj enega upravnega področja, ki je lahko urejeno z enim ali več zakoni. Ključne besede pa so določene glede na posamezne segmente nadzora znotraj temeljnih nalog, pri čemer je lahko ena ključna beseda skupna več temeljnim nalogam. Inšpektorat vsako leto za posamezno inšpekcijo predvidi število inšpekcijskih pregledov po temeljnih nalogah.

Glede na obseg načrtovanih inšpekcijskih pregledov je Inšpektorat izvajal tako celovite kot tudi tematske inšpekcijske nadzore. Celoviti nadzori so se izvajali z namenom ugotavljanja celotnega stanja nad zakonitostjo in strokovnostjo dela zavezanca s področja dela posamezne inšpekcije. Tematski nadzori so se pri zavezancih opravljali na delu posameznega področja inšpekcije, ki z vidika uresničevanja posameznega materialnega predpisa, predstavlja posebno problematiko, ali pa z namenom pridobivanja podatkov o realnem stanju kot posnetek stanja, na določenem upravnem področju. Glede na način izvedbe so posamezne inšpekcije opravliale tako napovedane kot tudi nenapovedane inšpekcijske preglede. Z namenom preverjanja ali so zavezanci v določenem roku izpolnili odrejene inšpekcijske ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pa so se izvajali kontrolni inšpekcijski pregledi.

Inšpektorat je obravnaval prijave, pobude, pritožbe in obvestila, ki jih je prejel od fizičnih ali pravnih oseb. Glede na sume kršitev, ki so izhajali iz prejetih dopisov, so se uvedli izredni inšpekcijski nadzori. Zaradi obvladljivega števila prejetih prijav so se prijave obravnavale tekoče.

Inšpektorat je izvedel različne usmerjene akcije na področjih, kjer so bile v preteklem obdobju ugotovljene večje nepravilnosti in na področjih, kjer na novo nadzor določa sprememba posamezne področne zakonodaje. Glede na področje nadzora se je Inšpektorat aktivno vključeval tudi v skupne akcije različnih Inšpektoratov RS in s tem nadaljeval z že vzpostavljeno prakso.

1.1 REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA

Proračunska postavka		Sprejeti proračun 2022	Veljavni proračun 2022	Realizacija 2022
130080	Plače na področju energetike	1.395.000	1.395.000	1.295.960
130081	Materialni stroški na področju energetike	157.000	162.000	143.040
130082	Plače na področju prometu	2.351.000	2.351.000	2.258.222
130083	Materialni stroški na področju prometu	287.000	298.187	285.614
290910	Investicije in investicijsko vzdrževanje	198.105	198.105	187.673
153209	Izvrševanje inšpekcijskih odločb - energetika	44.000	39.000	5.542
153210	Izvrševanje inšpekcijskih odločb - promet	25.895	14.709	9.389
153211	Stvarno premoženje - sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja	19.000	20.778	19.000
153212	Odškodnine iz naslova zavarovanj	500	1.518	0
Skupaj (EUR)		4.477.500	4.480.297	4.204.440

Plače

Sredstva na proračunski postavki 130080 in 130082 so bila porabljena za izplačilo plač zaposlenim na podlagi sprejetih zakonov in pravilnikov, ki urejajo sistem plač v državni upravi, sprejeto sistemizacijo delovnih mest, kadrovskim načrtom in sklepi vlade o izplačevanju uspešnosti in dodatkov. Zaposleni so plače prejeli v skladu z oceno delovnega mesta, ki ga zasedajo in doseženo uspešnostjo pri opravljenem delu.

Za plače zaposlenim je bilo v letu 2022 porabljenih skupno 3.554.182 EUR, oz. 94,88% veljavnega proračuna za leto 2022 (3.746.000 EUR).

Materialni stroški

Sredstva na proračunski postavki 130081 in 130083 so bila porabljena za vzdrževanje voznega parka, za nabavo manjkajoče osebne varovalne in delovne opreme zaposlenim kot tudi za pisarniški material, za plačilo komunikacijskih storitev, poštne, stroškov službenih potovanj, tekočega vzdrževanja opreme, najemnin, članarine, izobraževanja, zdravniških pregledov in za plačilo drugih operativnih odhodkov.

Za nemoteno delovanje Inšpektorata je bilo v okviru materialnih stroškov v letu 2022 skupno porabljenih 428.654 EUR, oz. 93,15% veljavnega proračuna za leto 2022 (460.187 EUR).

Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov

Sredstva na proračunski postavki 290910 so bila porabljena, kot je bilo načrtovano v načrtu nabav za leto 2022.

Večji del sredstev smo namenili za nakup treh službenih vozil in nakup vozila za posebne namene. Kupili smo tudi pisarniško pohištvo, tri klime in dva ognjevarna predalnika v Ljubljani in pohištvo v Zagorju, ter deset čitalcev tahografskih kartic skupaj s tahografi, štiri TachoScan Control, šest prenosnih tiskalnikov in pet prenosnih računalnikov

V letu 2022 smo pristopili tudi k nabavi mobilnih telefonskih aparatov, nakupu OBO diagnostike in k izvedbi nadgradnje aplikacije ISIP2.

Za nakup osnovnih sredstev je bilo v letu 2022 porabljeno 187.673 EUR, oz. 94,74% veljavnega proračuna za leto 2022 (198.105 EUR).

Izvrševanje inšpekcijskih odločb

Sredstva na proračunski postavki 153209 in 153210 so namenjena za izplačilo stroškov nastalih pri izvrševanju inšpekcijskih odločb.

V letu 2022 smo skupno za izplačilo stroškov nastalih pri izvrševanju inšpekcijskih odločb porabili 14.931 EUR.

Namenska sredstva - postavka

Sredstva na proračunski postavki 153211 in 153212 so namenjena za plačilo namenske določenih stroškov oz. za plačilo stroškov po namenskih postavkah.

V letu 2022 smo iz namenske postavke 153211 financirali nakup službenega vozila v znesku 19.000 EUR.

Neporabljena sredstva se prenašajo iz leta v leto in so namenjena za izplačilo plačil stvarnega premoženja – sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja (avtomobili), ter za plačilo odškodnin iz naslova zavarovanj.

2 SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE

V Službi za skupne in pravne zadeve (v nadaljevanju Služba) se izvajajo naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje:

- pogojev za delo Inšpektorata kot celote,
- naloge administrativno - tehničnega, kadrovskega in finančnega poslovanja,
- naloge pravne pomoči pri vodenju postopkov,
- naloge enotnega delovanja administracije ter
- dela na področju upravljanja z dokumenti in dokumentarnim gradivom na nivoju celotnega Inšpektorata.

V letu 2022 je Služba prvenstveno izvajala naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje pogojev za delo Inšpektorata kot celote. Izvedene naloge so bile vezane na pridobitev poslovnih prostorov, osnovnih sredstev (vozila, računalniška oprema,...), drugih sredstev in opreme potrebnih za ustrezno in varno opravljanje delovnih nalog vseh zaposlenih (osebna varovalna oprema, delovna oprema). Inšpektorat opravlja delo na 14 lokacijah (sedežu organa in 13 inšpekcijskih pisarnah), pri čemer je bilo potrebno za nemoteno delovanje poskrbeti za zagotovitev formalnopravnega obratovanja poslovnih prostorov.

Zaposleni v okviru Službe skrbijo za redno vzdrževanje službenih vozil kot tudi njihovo morebitno zamenjavo, zagotavljajo nemoteno delovanje informacijskih sistemov in računalniške opreme, saj vsi zaposleni pri svojem delu uporabljajo osebne računalnike. Inšpektorji na terenu uporabljajo prenosne računalnike, tiskalnice in drugo specialno opremo, ki je nujna za izvajanje delovnih nalog.

Glavne naloge kadrovskega poslovanja se nanašajo na načrtovanje, izbiro, razvoj in izobraževanje kadrov, kamor sodi tudi zaposlovanje in napredovanje javnih uslužbencev. Na kadrovsko področje sodi

---

tudi sodelovanje pri pripravi delovnopравnih in organizacijskih aktov s področja ravnanja s kadrovskimi viri. Kadrovski del Službe pripravlja tudi analize in strokovne podlage kadrovskih načrtov ter podlage za odločanje o pravicah in obveznostih javnih uslužbencev.

Finančno poslovanje zajema poleg finančnega načrtovanja (proračun, načrt nabav in gradenj), spremljanja in kontrole porabe finančnih sredstev Inšpektorata (zbiranje, urejanje in priprava finančne dokumentacije, priprava zaključnega računa) tudi samo izvedbo izplačil in pripravo, ter spremljanje mesečnega likvidnostnega načrta plačil. V finančno poslovanje sodijo tudi druge naloge, pomembne za nemoteno delovanje Inšpektorata, kot je sodelovanje pri postopkih javnih naročil spremljanje pogodbenih obveznosti, obdelava finančnih dokumentov, ter evidentiranje osnovnih sredstev in priprava letnega popisa.

Naloge pravne pomoči in podpore se nanašajo na nudenje pravne pomoči v zvezi z uporabo materialnih ter procesnih predpisov v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih. V okviru pravne podpore se oblikujejo predlogi in rešitve za sistemsko izvrševanje inšpekcijskega nadzora v okviru predpisov, ki jih nadzira Inšpektorat. Prav tako se pripravljajo osnutki internih aktov, izvajajo se postopki javnih naročil vključno s pripravo pogodb, spremlja se nastajajoča zakonodaja ter aktivno sodeluje pri pripravi zakonskih in podzakonskih predpisov.

Pri opravljanju del in nalog Inšpektorata nastaja veliko dokumentov in dokumentarnega gradiva, za katerega je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo zagotoviti učinkovito, zakonito in enotno evidentiranje, hrambo in uničenje. Služba skrbi tudi za predpisano upravljanje dokumentov in dokumentarnega gradiva na nivoju celotnega Inšpektorata.

Uspešno izvedene naloge s strani Službe se odražajo v večji učinkovitosti inšpekcijskega nadzora s strani inšpektorjev, podredno večjem spoštovanju zakonskih in podzakonskih določb.

2.1 POSTOPKI JAVNIH NAROČIL

V letu 2022 je bilo v okviru skupnih javnih naročil sklenjenih 6 pravnih aktov v skupni višini 92.876,72 evrov.

V okviru finančno-materialnega poslovanja je Inšpektorat izvedel 93 postopkov evidenčnih naročil. Skupno je bilo v teh postopkih prevzetih obveznosti v višini 508.361,12 evrov.

V okviru vseh javnih naročil prevzetih obveznosti v skupnem znesku 601.123,84 evrov.

2.2 IZTERJAVE GLOB, SODNIH TAKS IN STROŠKOV IZVRŠB

Vrsta terjatve	Višina terjatve	Izterjane terjatve	Število predlogov
Upravna	20.018 EUR	12.010 EUR	9
Prekrškovna	253.234 EUR	58.827 EUR	106
Skupaj	273.252 EUR	70.837 EUR	115

Inšpektorat je v postopku prisilne izterjave izvršljivih odločitev (odločbe in sklepi), v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022, posredoval na Finančno upravo RS, krajše FURS, kupno 115 predlogov za prisilno izterjavo, v skupni višini 273.252 EUR. Od tega je bilo izterjanih 70.837 EUR.

Predlogov za prisilno izterjavo v upravnih zadevah, posredovanih na FURS Celje, 9 v skupni višini 12.000 EUR, od tega izterjanih skupaj 12.010 EUR.

Predlogov za prisilno izterjavo v prekrškovnih zadevah je bilo, posredovanih na FURS Murska Sobota, 106 predlogov za prisilno izterjavo, v skupni višini 253.234 EUR. Od tega je bilo izterjanih 58.827 EUR.

2.3 DOSTOP DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

Na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22), v nadaljnjem besedilu: ZDIJZ) organ posreduje informacije javnega značaja (v nadaljevanju IJZ) fizičnim in pravnim osebam, za katere zaprosijo, seveda ob pogoju, da te informacije zadostijo zakonski dikciji IJZ. Osnovni podatki in informacije glede IJZ so objavljeni na spletni strani organa.

V letu 2022 je organ obravnaval (rešil) 15 zahtev za dostop do informacij javnega značaja, od katerih je bilo v celoti ugodeno 12 zahtevam, 2 zahtevi sta bili rešeni drugače (odstop), v celoti zavrnjena zahteva je bila 1. Zoper odločbe organa v letu 2022 ni bila vložena nobena pritožba na Informacijskega Pooblaščenca.

2.4 DRŽAVNO ODVETNIŠTVO RS

Državno odvetništvo RS (DODV) je državni organ, ki opravlja strokovne naloge na področju varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države prek pravnega zastopanja pred sodišči in upravnimi organi v Republiki Sloveniji, pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami, ter pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami. DODV je v letu 2022 zastopal IRSI v dveh sodnih postopkih, v enem delovnopravnem in v enem civilnopravnem.

2.5 MEDIJI

V letu 2022 je Inšpektorat medijem samostojno posredoval 20 odgovorov na novinarska vprašanja, ki vključujejo vse inšpekcije IRSI ter odgovore s posamičnih področij dela:

- Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča 12 odgovorov,
- Inšpekcije za cestni promet 1 odgovor,
- Inšpekcije za energetiko in rudarstvo 7 odgovorov.

Za pripravo skupnega medijskega odgovora je Inšpektorat posredoval na Ministrstvo za infrastrukturo 8 odgovorov na novinarsko vprašanje.

3 INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET

Inšpekcija za cestni promet je v letu 2022 izvajala inšpekcijske nadzore pri zavezancih in neposredno na terenu v skladu z letnim in mesečnimi načrti, prilagojeno okoliščinam in v prvem trimesečju dodatnim nalogam zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19). Pri tem so bile upoštewane smernice Ministrstva za infrastrukturo, obveznosti, ki izhajajo iz predpisov EU s področja prevoza potnikov in blaga, »socialne zakonodaje« in motornih vozil ter ukrepi in priporočila za zajezitev širjenja nalezljive bolezni COVID-19.

3.1 PRISTOJNOSTI IN ZAKONODAJA

V skladu s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih predpisov (zakonov, uredb, pravilnikov,...), Uredb in Direktiv EU kakor tudi mednarodnih pogodb in sporazumov, inšpektorji opravljajo nadzor predvsem nad izvajanjem določb:

- Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2, Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19, 94/21, 54/22 – ZUJPP, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10), Uredbe (ES) št. 1071/09, Uredbe (ES) št. 1072/09, Uredbe (ES) št. 1073/09, Uredbe Komisije (EU) št. 2016/403, Sporazuma INTERBUS in Resolucije CEMT.
- Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 45/16 – uradno prečiščeno besedilo in 62/16 – popr., 92/20 – ZPrCP-E in 153/22), Uredbe (ES) št. 561/2006, Uredbe (ES) št. 165/14, Direktive

-
- 2006/22/ES, Direktive 2002/15/ES, Direktive Komisije 2009/5/ES, AETR - Evropskega sporazuma o delu posadk vozil, ki opravljajo mednarodne cestne prevoze;
  - Zakona o prevozu nevarnega blaga (ZPNB, Uradni list RS, št. 33/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10, 56/15), Evropskega sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR), s prilogo A in B);
  - Zakona o motornih vozilih (ZMV-1, Uradni list RS, št. 75/17 in 92/20 – ZPrCP-E), Uredbe (ES) 1222/2009; Uredbe (EU) 168/2013, Direktive 2007/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami), Direktive 2014/45/EU Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami), Direktive 2014/47/EU Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami) ter Uredbe (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta;
  - Zakona o voznikih (ZVoz-1, Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo in 153/22);
  - Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1, Uradni list RS, št. 32/14, 47/15-ZZSTD, 43/19 in 121/21 – ZJN-3B);
  - Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP, Uradni list RS, št. 156/21 uradno prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.);
  - Bilateralnih in multilateralnih mednarodnih sporazumov s področja prevozov oseb in blaga v cestnem prometu;
  - Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB, Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22).

3.2 INŠPEKCIJSKI NADZOR

Naloge Inšpekcije za cestni promet so zaradi pristojnosti po različnih zakonih obsežne in zelo raznolike. Inšpekcijski nadzor na področju cestnega prometa obsega nadzor izvrševanja nacionalne zakonodaje s področja prometa in mednarodnih sporazumov, zakonodaje EU in drugih predpisov, ki urejajo področja: prevozov potnikov in blaga v cestnem prometu, »socialne zakonodaje«, motornih vozil, voznikov in prevozov nevarnega blaga.

Inšpektorji za cestni promet so na podlagi prvega odstavka 39. člena ZNB pri opravljanju inšpekcijskega nadzora iz svoje pristojnosti v prvem trimesečju dodatno izvajali nadzor nad spoštovanjem in izvajanjem sprejetih ukrepov vlade za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19.

Nadzor prevozov v cestnem prometu

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje in zagotavljanje enakosti pogojev dostopa na trg ter odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov po določilih ZPCP-2 glede:

- izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti prevozov blaga in oseb v cestnem prometu,
- izvajanja notranjih in mednarodnih prevozov potnikov,
- izvajanje notranjih in mednarodnih prevozov blaga,
- izvajanja avto taksi dejavnosti,
- uporabe zahtevanih dovolilnic in dovoljenj,
- spoštovanja plačilnih rokov prevoznikov,
- izvajanja nadzorov nad rednim usposabljanjem voznikov.

Nadzor »socialne zakonodaje«

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev in odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov po določilih ZDCOPMD glede:

- ustreznosti razporejanja voznikov na delo in izvajanju kontrole nad delom voznikov,
- vodenja predpisanih evidenc o delu voznikov,
- spoštovanja določil, ki se nanašajo na delovni čas, odmore in počitke voznikov,
- pravilnosti uporabe tahografa,
- dela delavnic za tahografe (postopki vgradnje, preverjanja, popravil, ...),
- pravilnosti postopkov izdajatelja kartic za digitalne tahografe.

Nadzor nad področjem "motorna vozila"

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev in odgovornosti pravnih subjektov, izvajalcev pooblastil ter udeležencev v cestnem prometu po določilih ZMV-1 na področjih, ki se nanašajo na:

- pooblaščen strokovne organizacije in tehnične službe (zavezanci),

- tehnično brezhibnost vozili udeleženih neposredno v cestnem prometu
- izvajanje postopkov tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil,
- izvajanje postopkov homologacije in posamičnih odobritev motornih in priklopnih vozil,
- izvajanje postopkov registracije motornih in priklopnih vozil v pooblaščenih registracijskih organizacijah,
- skladnost vozil, njihovih delov in opreme ter delom proizvajalcev vozil, njihovih pooblaščenih zastopnikov ter distributerjev vozil in njihovih delov.

Nadzor nad področjem "vozniki"

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje kadrovskih in materialnih pogojev ter proces pridobivanja znanja po programih usposabljanj na podlagi ZVoz-1:

- v organizacijah za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil in voznikov,
- nad potekom izvajanja usposabljanja po programih neposredno na terenu.

Nadzor nad prevozi nevarnega blaga v cestnem prometu

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev in odgovornost izvajalcev cestnih prevozov glede:

- spoštovanja določil ZPNB in ADR sporazuma s prilogama,
- dela varnostnih svetovalcev za prevoz nevarnega blaga,
- izvajanjem usposabljanj za voznike po ADR,
- izvajanjem pregledov cistern za prevoze po ADR.

3.3 INŠPEKCIJSKI UPRAVNI POSTOPEK

Inšpektorji za cestni promet so poleg prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2022 prejeli 112 prijav, začeli 2057 novih inšpekcijskih zadev ter zaključili 2206 inšpekcijskih zadev. Skupno je bilo v letu 2022 izvedeno 2668 inšpekcijskih pregledov.

2022	Inšpekcija za cestni promet
Število prejetih prijav	112
Število obravnavanih zadev	3415

Tako na sedežu podjetij kot na cesti se inšpekcijski nadzori izvajajo kompleksno in v eni inšpekcijski zadevi je praviloma izveden inšpekcijski pregled po več zakonskih pristojnostih predpisanih v več zakonskih aktih.

Največ inšpekcijskih pregledov je bilo opravljenih v povezavi s področjem nadzora po socialni zakonodaji na sedežu prevoznika in na cesti, v povezavi z ugotavljanjem tehnične brezhibnosti vozil in zadev vezanih na odpoklice vozil preko sistema Rapex. Inšpekcijski upravni ukrepi se zaradi specifičnosti področja nadzora izrekajo redkeje. Večinoma se izrekajo ukrepi prepovedi vezani na voznika ali vozilo (tudi kot t.i. odredbe) ter v manjši meri kot ureditveni ukrepi ali prepovedi glede opravljanja dejavnosti.

V letu 2022 so inšpektorji za cestni promet v zvezi s postopki izdali 27 odgovorov prijaviteljem ter 656 drugih odgovorov in dopisov drugim organom. Število odgovorov prijaviteljem je majhno kajti večina prejetih prijav je anonimnih ali prejetih kot odstop ali obvestilo s strani drugega organa. Zaradi sodelovanja inšpekcije z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi pa je zato večje število odgovorov posredovanih drugim organom.

Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2022 Inšpekcija za cestni promet ni prejela pritožb zoper izdane upravne akte.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih upravnih postopkov v letu 2022 je razvidno iz naslednje tabele:

2022	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	763
Zapisnik: izredni pregled	147
Zapisnik: kontrolni pregled	43
Zapisnik: cestni pregled (socialna zakonodaja)*	741
Zapisnik: TBV (tehnična brezhibnost vozil)*	282
Zapisnik IP z zaslišanjem	2
Zapisnik: RAPEX*	594
Zapisnik: TAHOEV (napake tahografa)*	96
Odredbe in prepovedi po ZDCOPMD in ZMV	2
Opozorila na zapisnik po ZIN	48
Odločbe	20
Število odgovorov prijaviteljem	27
Število dopisov in odgovorov drugim organom	656

Opomba:

* Gre za specialno obliko zapisa Inšpekcije za cestni promet v inšpekcijskem pregledu.

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je Inšpekcija za cestni promet glede na plan za leto 2022 izvedla:

Področje nadzora /število inšpekcijskih pregledov	Plan 2022	Dejansko 2022	% izpolnitve plana
Nadzor prevozov potnikov v notranjem cestnem prometu ¹	325	352	108
Nadzor prevozov blaga in potnikov v cestnem prometu – na cesti ²	1000	1072	107
Nadzor dovolilnic in plačilnih rokov na sedežu prevoznika	20	18	90
Nadzor nad socialno zakonodajo in zapisovalno opremo (nadzori na sedežu podjetij) ³	280	291	104
Nadzor delavnic za kontrolo tahografov	20	40	200
Nadzor po ZPNB (nevarnega blaga po ADR) ¹	25	64	256
Nadzor po ZMV (strokovne organizacije za tehnične preglede, registracijske organizacije, ...) ¹	100	111	111
Nadzor po ZMV (postopki v sistemu RAPEX, odpoklici, skladnost, varstvo in varnost potrošnikov, označevanje pnevmatik ...)	500	594	119
Nadzor pooblaščenih organizacij za usposabljanje učiteljev predpisov in voženj ter kandidatov za voznike motornih vozil	100	102	102

¹ Število inšpekcijskih pregledov potnikov v notranjem cestnem prometu (linijski, posebni linijski, občasni, avtotaksi, mestni).

² Število inšpekcijskih pregledov, ki se opravijo neposredno na cesti po zakonskih pristojnostih iz ZPCP-2 (licence, dovolilnice, dovoljenja v blagovnem in potniškem prometu), ZDCOPMD (čas vožnje, odmori in počitki voznikov, uporaba zapisovalne opreme) in ZMV-1 (tehnične brezhibnost vozil na cesti)

³ Obveznost določena z Direktivo 2006/22/ES glede števila pregledanih delovnih dni voznikov na sedežu podjetij, ki je bila v letu 2022 načrtovana v obsegu 142.000 delovnih dni, dosežena pa 142.686 pregledanih delovnih dni voznikov.

Nadzor pooblaščenih centrov in programov za usposabljanje voznikov v sistemu kvalifikacij voznikov (po ZPCP-2)	30	24	80
SKUPNO ŠTEVILO	2400	2668	111
Usmerjeni nadzori po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19 ⁴		78	

Število inšpekcijskih nadzorov je večje pri tematskih sklopih, kjer so inšpektorji v prvem tromesečju leta sočasno v večjem obsegu izvajali tudi usmerjene nadzore nad spoštovanjem ukrepov in higienskih priporočil NIJZ za zajezitev epidemije SARS-CoV-2, po takrat veljavnih Odlokih Vlade RS in določitih ZNB.

3.4 PREKRŠKOVNI POSTOPEK

Inšpektorji za cestni promet so v letu 2022 skupno obravnavali 293 prekrškovnih zadev. V posamezni zadevi se lahko vodi več prekrškovnih postopkov. Pri reševanju prekrškovnih zadev iz tekočega leta in predhodnega obdobja je bilo s strani inšpektorjev za cestni promet na terenu in na sedežih zavezancev ter po reševanju prekrškovnih zadev na predlog predlagatelja v letu 2022 prekrškovno ukrepano, kot sledi iz preglednice.

Št. prekrškovnih zadev	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
293	196	389	20	14	9

V prekrškovnih postopkih IRSI-ICP so bile v letu 2022 izrečene globe v skupni vrednosti 765.500 evrov. Finančna učinkovitost Inšpekcije za cestni promet je razvidna iz spodnje tabele:

2022	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	765.500
Plačilo terjatev	266.117
Plačilo s 50% popustom	260.500

3.5 AKCIJE V LETU 2022

V letu 2022 je bilo opravljenih več poostrenih obdobjnih tematskih nadzorov v obliki izvedbe akcij Inšpekcije za cestni promet. Akcije so bile izvedene v samostojni izvedbi inšpektorjev za cestni promet ali v sodelovanju z ostalimi nadzornimi službami. Akcije so potekale v rednem, pa tudi izven rednega delovnega časa inšpektorjev, izvajale pa so se na sedežu zavezancev in na terenu (cesta, terenske lokacije zavezancev).

Akcije so bile izvedene po ciljnih tematikah z namenom zagotavljanja varnosti v cestnem prometu, zagotavljanja ustreznosti skladnosti in označevanja izdelkov za vozila (pnevmatike) ter ugotavljanja in preprečevanja večjega obsega kršitev določb ZPCP-2, ZPDZC-1, ZDCOPMD in ZMV-1 pri izvajanju različnih oblik prevozov v cestnem prometu.

V letu 2022 so bile po tematiki nadzora izvedene samostojne akcije nadzora:

- nadzor prevoza šoloobveznih otrok po ZPCP-2 (akcija v 2 terminih - nadzor prevoza šoloobveznih otrok ob začetku in koncu šolskega leta);
- nadzor označevanja pnevmatik po ZMV-1 (akcija v 2 terminih ob predpisanih menjavah pnevmatik);

⁴ Število nadzorov po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni Covid-19

- nadzor nad delavnicami za tahografe z uporabo aplikacije TAHOEV (letna aktivnost),
- nadzor avtotaksi prevozov (mesečno v koordinaciji s Policijo, MIRS, FURS, TIRS in redarstvom ter inšpektoratom MOL);
- koordinirani nadzori prevozov v cestnem prometu na cesti (mesečno 3-4 krat skupaj s Policijo in FURS-om.). in
- nadzor prevozov in pošiljanja nevarnega blaga na bencinskih servisih in pri prevoznikih po določitih ZPNM in ADR s prilogama, v povezavi z dogajanjem ob nihanju cen goriva na bencinskih servisih.

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o dejanjih in ukrepih v okviru izvedenih akcij:

Naziv akcije	Ukrepi	Ugotovitve	
Nadzori prevoza »šoloobveznih otrok«	Število izvedenih pregledov	74	<p><i>Upravni ukrepi: 1 x Odredba za izredni pregled zapisovalne opreme</i></p> <p><i>Kršitve:</i> ZDCOPMD – neupoštevanja tedenskega počitka (2x),; ZDCOPMD – neupoštevanje dnevnega odmora (1x), , ZDCOPMD – neupoštevanje pravil glede delovanja tahografa, ZDCOPMD – neizvedba ročnega vnosa v nadzorno napravo.</p>
	Število upravnih ukrepov	1	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	5 x plačilni nalog 1 x opozorilo	
Nadzori »označevanja pnevmatik«	Število izvedenih pregledov	16	<p><i>Upravni ukrepi: brez</i></p> <p><i>Kršitve: nezagotovitev informacijskih podatkov o pnevmatikah</i></p>
	Število upravnih ukrepov	0	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1 x opozorilo	
Nadzor nad postopki delavnic za tahografe z uporabo sistema TAHOEV	Število izvedenih pregledov	19	<p><i>Upravni ukrepi: 1 x opozorilo na zapisnik po ZIN</i></p> <p><i>Kršitve:</i> pomanjkljivo preverjanja velikosti pnevmatik in njihovega obsega</p>
	Število upravnih ukrepov	1	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1 x plačilni nalog	
Nadzor prevozov nevarnega blaga na bencinskih servisih in pri prevoznikih	Število izvedenih Pregledov	45	<p><i>Upravni ukrepi: 1 x odločba in 8 opozorilo po ZIN na zapisnik</i></p> <p><i>Kršitve:</i> ZPNB - neimenovanje varnostnega svetovalca za prevoz nevarnega blaga, ZPNB - neposredovanje dokazil o usposobljenosti zaposlenih v stiku z nevarnim blagom, ZPNB – neustrezni varnostni načrti, ZPNB – bencinski servisi niso izvajali vseh predpisanih ukrepov (embalaža, prevozna listina), Ugotovljene še druge kršitve po ZPCP-2 in ZDCOPMD.</p>
	Število upravnih Ukrepov	9	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	3 x odločba o prekršku 18 v plačilni nalog	

3.6 OSTALO

Mednarodno sodelovanje

Inšpektorji za cestni promet sodelujejo v združenjih ECR (*Euro Controle Route*), preko MZI v CORTE (*Confederation of Organisations in Road Transport Enforcement*) in ELA (*European Labour Authority*) ter bilateralno s sorodnimi inšpekcijami organi sosednjih držav, predvsem Madžarske, Hrvaške in Italije s cilji: poenotenja izvajanja zakonodaje EU s strani nadzornih organov, usposabljanja in izmenjave izkušenj. Sodelovanje poteka v obliki skupnih nadzorov, srečanj, delavnic, seminarjev in neposredne udeležbe v mednarodnih aktivnostih na terenu.

V letu 2022 so bili na podlagi določil Uredbe št. 1072/2009 (ES) izvedeni usklajeni nadzori kabotaže s hrvaškimi nadzornimi organi, vsak na svoje ozemlje. Tovrstni nadzori so bili združeni s preverjanjem spoštovanja »socialne zakonodaje« skladno z določbami Direktive 2006/22/ES.

Priprava poročil

Inšpekcija za cestni promet je zadolžena za zbiranje podatkov nadzornih organov v cestnem prometu o izvedenih nadzorih z namenom priprave poročil, ki se preko MZI sporočajo Evropski Komisiji vsaki dve leti in sicer za področje »socialne zakonodaje« in »tehnične brezhibnosti gospodarskih vozil«.

Inšpekcija za cestni promet prav tako sporoča ostalim članicam Evropske Skupnosti podatke o ugotovljenih kršitvah po »socialni zakonodaji« v vsakem polletnem obdobju.

Druge zadolžitve

Posamezni inšpektorji so bili v letu 2022 poleg rednih inšpekcijskih zadolžitev vključeni tudi v aktivnosti: strokovnega sodelovanja pri pripravi predlogov in pripomb za spremembe zakonskih in podzakonskih aktov s področja dela inšpekcije, v mednarodno sodelovanje, v interna in zunanja usposabljanje glede odkrivanja manipulacij v nadzorih na cesti, implementacijo nove programske rešitve ISIP-2 za potrebe knjiženje in vodenja evidenc inšpekcije.

4 INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA

Inšpektorji Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča izvajajo nadzor na področju cest, železniškega prometa in žičniških naprav ter smučišč. Inšpekcija je v letu 2022 izvajala inšpekcijske nadzore v skladu z letnim in mesečnimi načrti, prilagojeno okoliščinam in dodatnim nalogam zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19

4.1 INŠPEKCIJSKI NADZOR CEST

Inšpektorji za ceste delujejo v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. Osrednje področje inšpekcijskega nadzora se nanaša na izvajanje nadzorov na področju državne cestne infrastrukture in zagotavljanja prometne varnosti na njej. Inšpekcijski nadzori pri zavezancih so se v veliki večini izvajali na terenu skladno z letnim načrtom dela in na podlagi aktualnih potreb po nadzoru upoštevajoč zakonodajna pooblastila in stanje državne cestne infrastrukture v RS.

4.1.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU in tehničnih specifikacij, inšpektorji za ceste izvajajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o cestah (ZCes-1, Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15, 10/18 in 123/21 – ZPrCP-F in 132/22 – ZCes-2), Direktive 2004/54/ES, Direktive 2008/96/ES in Direktive 2010/40/EU;

-
- Zakona o cestninjenju (ZCestn, Uradni list RS, št. 24/15, 41/17, 158/20 in 159/21), Direktive 1999/62/ES in Direktive 2004/52/ES;
  - Gradbeni zakon (GZ, Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 - ZZNŠPP);
  - Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB, Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20-ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22).

4.1.2 Inšpekcijski nadzor

Inšpektorji za ceste so v letu 2022 izvajali inšpekcijski nadzor na avtocestah, hitrih cestah, glavnih cestah, regionalnih in regionalnih turističnih cestah ter v varovalnih pasovih navedenih cest. Pri izvajanju pooblastil po določbah ZCes-1 in ZCes-2 (od 29.10.2022 dalje), so inšpektorji v letu 2022 glavnino nalog opravili na področju varstva javnih cest in postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje, velik poudarek pa je bil tudi na nadzoru zapor cest, zagotavljanju preglednosti ter varni uporabi državnih cest.

Inšpektorji za ceste so v prvem trimesečju na podlagi prvega odstavka 39. člena ZNB pri opravljanju inšpekcijskega nadzora iz svoje pristojnosti dodatno izvajali nadzor nad spoštovanjem in izvajanjem sprejetih ukrepov vlade za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19.

Vzdrževalna dela na cestah

Vzdrževanje državnih cest je eden izmed pomembnejših segmentov zagotavljanja varnosti v cestnem prometu na državni cestni infrastrukturi. Vzdrževanje stanja avtomobilskih cest v Republiki Sloveniji je sorazmerno dobro, prav tako pa se ugotavljajo tudi izboljšave stanja na ostalih državnih cestah, v smislu zagotavljanja ustrezne varnosti, kar je posledica povečanja vlaganja v investicijsko vzdrževanje in vzdrževalna dela v javno korist ter predaje odsekov cest v uporabo. Do uveljavitve spremembe zakona o cestah ZCes-2 je bilo redno vzdrževanje državnih cest v izključni domeni upravljavca, to je Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo (v nadaljevanju DRSI), ker inšpekcija ni imela ustreznega ukrepa. S spremembo zakona se definira tudi vzdrževalna dela, ki so dela v javno korist med katera se šteje izvedba gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo in varnostjo ceste v območju ceste, s katerimi se spremeni zmogljivost ceste, velikost njenih posameznih delov, obseg napeljav, naprav in opreme ter druge gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanje.

Inšpekcijski nadzor vzdrževanja državnih cest tako zajema preverjanje:

- rednega vzdrževanja državnih cest (ZCes-1)
- investicijskega vzdrževanja (ZCes-1) in
- vzdrževalnih del v javno korist (rekonstrukcije) (ZCes-1) ter
- vzdrževalna dela (ZCes-2) in
- vzdrževalna dela v javno korist (Zces-2).

Varstvo javnih cest

Na javnih cestah, na zemljiščih in objektih ob cestah je prepovedano izvajati ali opustiti kakršnakoli dela, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala, zmanjšala varnost promet na njih.

Inšpektorji za ceste nadzorujejo varno uporabo cest in varstvo cest, predvsem v delu, ki se nanaša na:

- gradnjo in rekonstrukcijo objektov in naprav v varovalnem pasu državnih cest,
- napeljevanje nadzemnih in podzemnih vodov ter drugih naprav v območju državnih cest in njihovega varovalnega pasu,
- prekopavanje, podkopavanje in druga dela na državnih cestah,
- opravljanje del na zemljiščih ali objektih ob državnih cestah,
- trajno ali začasno zasedbo državnih cest ali njihovega dela z različnimi ovirami,
- izvajanje ali opustitev kakršnihkoli del na državnih cestah in na zemljiščih ali objektih ob državnih cestah,

Predori

V letu 2022 so bili izvedeni inšpekcijski nadzori predorov, daljših od 500 metrov, po določilih Direktive 2004/54/ES in Uredbe o tehničnih normativih in pogojih za projektiranje cestnih predorov v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 48/06, 54/09 in 109/10). Inšpektorji so izvedli usmerjene redne inšpekcijske nadzore v predorih z namenom preverjanja konstrukcijskih značilnosti predorov, opreme predorov, vzdrževanja samih predorov kot tudi pripadajočega vozišča (vzdrževanje, obnavljanje, čiščenje, barvanje, osvetljevanje, signalizacija, prezračevanje, ipd...). Z novim ZCes-2 je naslednji predviden 5 letni periodični nadzor (136. člen ZCes-2) predviden v letu 2026.

Cestninjenje

Nadzor nad cestninjenjem v Republiki Sloveniji ureja ZCestn, ki predpisuje obveznost plačevanja cestnine po prevoženih razdalji ali glede na določen čas uporabe cestninskih cest in cestninskih cestnih objektov na njih, prevoze, za katere se ta cestnina ne plačuje, cestninske razrede vozil, način določitve višine cestnine, način cestninjenja in vprašanja interoperabilnosti cestninjenja v prostem prometnem toku in nadzor nad plačevanjem cestnine.

Na podlagi določil ZCestn je Inšpektorat prekrškovni organ za kršitve, ki se nanašajo na:

- sprejem in objavo cenika cestnin za prevoženo razdaljo,
- zaračunavanje cestnine v nasprotju s cenikom,
- sprejem in objavo splošnega akta o cestninjenju,
- soglasje vlada RS k ceniku in splošnemu aktu o cestninjenju pred njegovo objavo,
- naloge upravljalca cestninskih cest v zvezi z elektronskim cestninjenjem.

Priključki na državne ceste

Priključki občinskih in nekategoriziranih cest ter individualni priključki na glavne in regionalne ceste se lahko gradijo ali rekonstruirajo le s soglasjem direkcije.

Z inšpekcijskimi nadzori se je preverjalo ali se priključki na državne ceste gradijo, rekonstruirajo in ali so zgrajeni ter vzdrževani skladno s predpisi, ki urejajo javne ceste. Inšpekcijski nadzor je zajemalo preverjanje izvajanja predpisanih ukrepov in pogojev pri gradnji, rekonstrukciji in vzdrževanju različnih priključkov občinskih kategoriziranih, nekategoriziranih in individualnih dovoznih cest ter dostopov do objektov ter zemljišč, na državne ceste.

Zapore cest

Dela na državni cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti in jo je potrebno zaradi tega delno in popolno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem za zaporo ceste. Dovoljenje za zaporo ceste je potrebno pridobiti tudi za športne in druge prireditve na glavnih in regionalnih cestah, medtem ko take prireditve na avtocestah in hitrih cestah niso dovoljene.

Pri inšpekcijskem nadzoru nad zaporami cest se je preverjalo predvsem:

- obveščanje pristojnih institucij in inšpekcije za ceste o prvi postavitvi zapore in o preusmeritvi prometa ter o vsaki spremembi zapore,
- vzpostavljanje zapore za ceste po izdanem dovoljenju (čas, kraj, faza,...),
- postavljanje začasne prometne signalizacije in prometne opreme (po elaboratu začasne prometne ureditve),
- vzdrževanje in dopolnjevanje zapore ceste,
- odstranjevanje zapore za ceste.

Obveščanje in oglaševanje ob državni cesti

Postavljanje objektov za obveščanje in oglaševanje v območju državne ceste zunaj naselja je praviloma prepovedano, vendar se postavitve tovrstnih objektov, ki so opredeljeni kot enostavni objekti v določenih zakonskih izjemah dovoljuje. V naselju se objekti za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah lahko postavljajo le izven preglednega polja, pregledne berme, preglednostnega prostora in območja vzdolž vozišča ceste, predpisanega za postavitve prometne signalizacije.

Inšpekcijski nadzor obveščanja in oglaševanja ob državnih cestah se je največkrat izvajal na podlagi prejetih prijav in pobud občanov, različnih civilnih združenj, vzdrževalcev, koncesionarjev in upravljalcev državnih cest, ter občin in je bil usmerjen v nadzor postavljanja reklamnih tabel, obešank, vitrin, napisov in drugih nepremičnih ter premičnih objektov in naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje v varovalnem pasu državnih cest. Prav tako je bil nadzor usmerjen v preverjanje izpolnjevanja pogojev iz izdanih soglasij upravljalca ceste, in posledično izpolnjevanja pogojev Pravidnika o projektiranju.

Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave ter ukrepi za umirjanje prometa

Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave na javnih cestah morajo biti postavljeni in označeni skladno s predpisi, ki urejajo ceste in tako, da so dobro vidni. Biti morajo vzdrževani in ob vsakem uničenju, poškodovanju ali odstranitvi zamenjani, nadomeščeni ali ponovno označeni. Ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet morajo biti opremljene s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo, ki udeležence cestnega prometa opozarja na nevarnosti na cesti ali delu ceste, jim naznanja omejitve, prepovedi in obveznosti, jim daje potrebna obvestila za varen in neoviran promet ter jih vodi v promet. O postavitvi, zamenjavi ali odstranitvi prometne signalizacije in prometne opreme na državnih cestah odloča direkcija. Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave morajo ustrezati

---

prometni ureditvi in prometno tehničnim ter prometno varnostnim razmeram na cesti oziroma delu ceste. Naprave za umirjanje prometa so fizične, svetlobne ali druge naprave in ovire, s katerimi se udeležencem v cestnem prometu onemogoči vožnjo s hitrostjo, višjo od predpisane s prometnim pravilom ali odrejene s prometnim znakom, ali se jih opozori na prisotnost ranljivih udeležencev v prometu. Ukrepi za umirjanje so tehnične rešitve na cesti, ki s svojim oblikovanjem umirjajo promet, lahko se postavijo oz. izvedejo na cestah, ob katerih potekajo šolske poti, in na delih cest v naselju, ki potekajo pred vzgojno-varstvenimi in izobraževalnimi ustanovami ter drugimi ustanovami s specifično populacijsko kulturo, mimo katerih z rešitvami in ukrepi v skladu s predpisi, ki urejajo projektiranje cest, ni mogoče zagotoviti želenje hitrosti vozil. Omenjen nadzor je tudi del izvajanja področnih nalog Resolucije nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022, v katerega je vključen tudi Inšpektorat RS za infrastrukturo.

Zagotavljanje preglednosti na državnih cestah

V območju nivojskega križišča državnih cest, državne ceste z občinsko cesto, z železniško progo ali v območju cestnih priključkov na državno cesto ter na notranjih straneh cestnih krivin ni dovoljeno vzpostaviti kakršnekoli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka.

Z inšpekcijskimi nadzori se preverja ali je v zadostni meri zagotovljeno polje preglednosti skladno s predpisi, ki urejajo javne ceste. V preteklih letih je bilo zaznati porast prijav oz. pobud za nadzor preglednosti na notranji strani krivin (berme), v bližini križišč, krožišč ter priključkov, tako občinskih kategoriziranih kot nekategoriziranih in individualnih priključkov predvsem zaradi goste vegetacije. Inšpekcijski nadzor je bil usmerjen na preverjanje izvajanja predpisanih ukrepov in pogojev za varstvo državnih cest in prometa na njih pri zagotavljanju preglednosti na notranji strani cestnih krivin, v bližini križišč in priključkov ter na drugih delih državnih cest.

Varna uporaba ceste

Zces-1 določa da v primeru opustitve rednih vzdrževalnih del, ko bi lahko bila ogrožena varna uporaba ceste ali bi lahko nastala škoda na njej, sme inšpektor za ceste odrediti začasno prepoved oziroma omejitev uporabe ceste in druge ukrepe, da se odvrne nevarnost ali prepreči škoda. Ukrep omejitve uporabe ceste mora izvesti izvajalec rednega vzdrževanja in je začasne narave, saj lahko traja dokler obstajajo razlogi zanj.

Inšpekcijski nadzor nad varno uporabo ceste zajema področje rednih vzdrževalnih del na cestah, z namenom preprečitve neposredne nevarnosti za udeležence v cestnem prometu na državnih cestah in preprečitve materialne škode.

Z novim ZCes-2 inšpektor odredi, da se v roku, ki ga določi, odpravijo nepravilnosti, ki jih ugotovi v zvezi z rednimi vzdrževalnimi deli na cestah, to so dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah.

Nadzor spoštovanja ukrepov Vlade RS in higienskih priporočil NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2

- Inšpekcijski nadzor obsega nadzore:
- nad izvajanjem začasnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 s strani upravljavca in uporabnikov,
- nad izpolnjevanjem pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 med zaposlenimi pri upravljavcu,
- nad omejitvami in načinu izvajanja javnega prevoza potnikov na ozemlju Republike Slovenije pri upravljavcu, ter
- nad higienskimi priporočili za preprečevanje širjenja okužb s SARS-CoV-pri izvajanju prevoza potnikov z žičniškimi napravami in
- nad higienskimi priporočili za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času širjenja okužbe s SARS-Cov-2, ki jih je predpisal Nacionalni inštitut za javno zdravje.

4.1.3 Inšpekcijski upravni postopek

Inšpektorji za ceste so, poleg 613 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2022 prejeli 239 prijav, začeli 806 novih inšpekcijskih zadev ter zaključili 785 inšpekcijskih zadev. Skupno je bilo v letu 2022 izvedeno 1353 inšpekcijskih pregledov. Glavnina inšpekcijskih nadzorov je

bila izvedena na področju obveščanja in oglaševanja ob državnih cestah, s področja varstva cest, vzdrževanja cest prometne signalizacije in nadzora zagotavljanja preglednosti na državnih cestah.

2022	Inšpekcija za ceste
Število prejetih prijav	239
Število obravnavanih zadev	1419

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifikke nadzorovanega področja izrekajo večinoma ureditveni ukrepi z izrekom opozorila na zapisnik po določenih ZCes-1 in ZCes-2, v manjši meri pa tudi prepovedni ukrepi z odločbami. Na področju obveščanja in oglaševanja so inšpektorji v večini primerov izdajali ukrepe z odločbami. V letu 2022 se je nadaljevala sodna praksa v upravnem odločanju na področju objektov za obveščanje in oglaševanje, s katero je upravno sodišče pričelo odločati v korist inšpekcijskemu zavezancu. Teh odločitev o upravnem sporu je inšpekcija za ceste prejela v letu 2022 še 3 s katerimi je odločbo inšpektorata RS za infrastrukturo odpravilo.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih upravnih postopkov v letu 2022 je razvidno iz naslednje tabele:

2022	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	466
Zapisnik: izredni pregled	319
Zapisnik: kontrolni pregled	530
Zapisnik: o zaslišanju (strank, ustna obravnava,...)	6
Odločba	99
Opozorilo po ZCes-1 oz. ZIN (upravno)	142
Sklep: dovolitev izvršbe	31
Sklep: o denarni kazni	29
Zaključene upravne izvršbe	28
Pritožbe	11
Rešene pritožbe	16

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je inšpekcija za ceste glede na plan za leto 2022 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2022	Realizacija 2022	% izpolnitve načrta
Vzdrževalna dela na cestah	45	73	163
Varstvo javnih cest	250	227	91
Predori	0	0	100
Priključki na državne ceste	70	90	129
Zapore cest	120	123	103
Obveščanje in oglaševanje ob državni cesti	310	303	98
Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave ter ukrepi za umirjanje prometa	135	106	79

Zagotavljanje preglednosti na državnih cestah	150	152	102
Varna uporaba ceste	20	55	276
SKUPNO ŠTEVILO:	1100	1131	103
Usmerjeni nadzori po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19 ¹⁾	-	222	-

Opomba:

¹⁾ V letu 2022 so bili opravljeni dodatni izredni nadzori po ZNB, ki niso predmet standardnega načrtovanja obveznosti iz pristojnosti inšpektorata.

Iz navedenih podatkov izhaja, da je bil načrtovan obseg inšpekcijskih nadzorov v celoti dosežen. Manjši obseg nadzora od načrtovanega je zaslediti na segmentu nadzora Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave ter ukrepi za umirjanje prometa ter na segmentu Varstvo javnih cest, pri tem pa je potrebno omeniti, da je bilo v primerjavi s poročilom lanskega leta na omenjenih segmentih opravljeno v letu 2022 več inšpekcijskih nadzorov. Inšpektorji za ceste, so v letu 2022 uspešno opravili načrtovano število nadzorov in ga celo presegli. Omeniti pa je potrebno tudi nadzore, ki so jih inšpektorji opravili po pristojnosti ZNB, saj ti niso všteti v skupno načrtovano realizacijo za 2022. Evidentiranih je bilo 222 nadzorov, s katerimi so inšpektorji zabeležili ugotovitve po pristojnosti ZNB.

Pri inšpekciji za ceste ključne besede sovpadajo s temeljnimi nalogami.

4.1.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki so jih v prekrškovnih postopkih izrekli inšpektorji za ceste, na podlagi ugotovljenih kršitev določb ZCes-1, so se nanašali predvsem na:

- izvajanje prepovedanih posegov in dejanj, ki ogrožajo državne ceste in promet na njih,
- izvedbo delnih ali popolnih zapor cest brez potrebnih dovoljenj,
- gradnjo ali rekonstrukcijo priključkov brez soglasij ali v nasprotju s pogoji iz soglasij,
- obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah brez potrebnih soglasij ali v nasprotju s pogoji soglasja in
- drugih posegov na cesti ter v varovalnem pasu cest (ob cestah), ki se izvajajo brez potrebnih soglasij oziroma dovoljenj.

V letu 2022 je bilo tako uvedenih 80 prekrškovnih zadev, ter 151 pisnih in 61 ustno izrečenih opozoril. Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za ceste so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
80	212	23	21	50	2

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za ceste je razvidno iz spodnje tabele:

2022	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	79.300
Plačilo terjatev	28.250
Plačilo s 50% popustom	22.650

4.1.5 Akcije v letu 2022

Skladno s predvidenimi ukrepi iz Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 – 2022 (Uradni list RS, št. 39/13) in povečanem obsegu izvedb rednih vzdrževalnih in investicijskih del v času epidemije COVID 19, je Inšpektorat RS za infrastrukturo, tudi v letu 2022

načrtoval usmerjeno akcijo Poostren inšpekcijski nadzor zapor na cestah in preusmeritev prometa pri izvajanju vzdrževalnih in obnovitvenih del na državnih cestah.

Zaradi zagotavljanja večje varnosti udeležencev v prometu na državnih cestah (avtocestah), v času pred, v in po poletni sezoni 2022 je bil izveden poostren inšpekcijski nadzor na državnih cestah, ki so v upravljanju upravljavcev DRSI in DARS d. d., v zvezi z izpolnjevanjem zahtevanih pogojev iz dovoljenj za zapore cest, ki se postavljajo pri rednem vzdrževanju, izvajanju investicijskih vzdrževalnih del oz. vzdrževalnih delih v javno korist. Inšpekcijski nadzor se je izvajal na osnovi določil 73. in 74. člena Zakona o cestah, in Pravilnika o zaporah na cestah (Uradni list RS, št. 4/16). Pri tem je bil dan poseben poudarek na ugotavljanju:

- ali je bilo za zaporo na cesti izdano ustrezno dovoljenje (izjeme...),
- ali je zapora skladna s pogoji iz dovoljenja (postavitve, vzdrževanje, dopolnitev,...),
- ali je postavitve zapore na cesti skladna z elaboratom,
- ali je spoštovan dovoljeni čas trajanja zapore ceste,
- obveščanja pristojnih institucij in inšpekcije za ceste o prvi postavitvi zapore, o preusmeritvi prometa in o vsaki spremembi zapore ceste.

Akcijski inšpekcijski nadzor se je izvajal skozi celotno leto, intenzivnejše pa spomladanskem, poletnem in jesenskem času (usmerjeno predvsem v obdobju pred, med in tik pred zaključkom poletne sezone, ter v času pričakovanih večjih zastojev zaradi prihajajočih praznikov).

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor »zapor na cestah in preusmeritev prometa pri izvajanju vzdrževalnih in obnovitvenih del na državnih cestah«	Število izvedenih pregledov	135	Ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti so se v večini nanašale na: - pridobitev dovoljenja upravljavca ceste za postavitve zapore, - izvedba zapore s strani izvajalca rednih del brez dovoljenja upravljavca postavitve zapore ceste v nasprotju z izdanim dovoljenjem, - neskladno izvajanje del s projektom oz. izdanim dovoljenjem, - opustitev ukrepov pri zavarovanju ovire, - nedovoljeno spreminjanje prometne signalizacije
	Število upravnih ukrepov	16 × opozorilo po ZCes-1	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	3 × odločba o prekršku 5 × odločba opomin 11 × plačilni nalog	

4.1.6 Ostalo

Inšpektorji za ceste so skozi celotno leto 2022 aktivno sodelovali v različnih komisijah in skupinah pri strokovnih pregledih ali prevzemih izvedenih del v določenih odsekih državnih cest in cestnih objektov, po ugotovljenih nepravilnostih ali po opravljenih investicijskih vzdrževalnih delih in vzdrževalnih delih v javno korist. Inšpektorji so v letu 2022 prisostvovali kar 59 takim primerom. Pri tem je potrebno tudi poudariti, da so sodelovanja pri izvedbi komisijskih pregledov tudi preventivne narave, saj se v tem času odpravijo marsikateri nepravilnosti, katere bi lahko kasneje z uvedbo inšpekcijskega postopka inšpektor z odrejenimi zahtevami odpravil.

Zaznano je boljše sodelovanje in vključevanje inšpekcije za ceste pri pripravi sprememb in dopolnitev zakonodaje in podzakonskih predpisov s področja cest in cestninjenja. Tekom leta so bili inšpektorji za

---

ceste aktivno vključeni v pripravo predlogov sprememb in dopolnitev več različnih podzakonskih predpisov s področja cest tudi krovnega materialnega predpisa ZCes-2.

Pri izvajanju inšpekcijskega nadzora na državnih cestah po določilih ZCes-1 so inšpektorji za ceste zaznali nekaj problematičnih in neustrezno urejenih področij, ki so z uveljavitvijo ZCes-1 sicer ponudile nove in boljše rešitve, vendar se pri tem še vedno pojavljajo težave. Ugotovljene pomanjkljivosti se nanašajo predvsem na naslednje:

- problematiko zemljiškoknjižnega stanja državnih cest (na celotnem cestnem omrežju še niso vzpostavljene meje cestnih parcel – cestni svet),
- razpoložljiva finančna sredstva za vzdrževalna dela ne sledijo visokim standardom predpisov s področja varstva cest, zato se iščejo optimalne rešitve v okviru razpoložljivih sredstev,
- veliko število prijav zaradi postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje v varovalnem pasu državnih cest,
- zakonsko nedorečeno področje prodaje sezonskih izdelkov ob državnih cestah, v območju varovalnega pasu.
- Z uvedbo novega zakona o cestah ZCes-2, ki je v veljavi od 29.10.2022 so se izpostavljena področja zakonsko rešila oz. ustrezno regulirala.

4.2 INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽELEZNIŠKEGA PROMETA

Inšpektorji za železniški promet delujejo v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. Osrednje področje inšpekcijskega nadzora se nanaša na izvajanje nadzorov spoštovanja predpisov na področju železniških sistemov in podsistemov ter zagotavljanja varnosti v železniškem prometu. Inšpekcijski nadzori pri zavezancih se v večini izvajajo na terenu, skladno z letnim načrtom dela in na podlagi aktualnih potreb po nadzoru upoštevajoč zakonodajna pooblastila in stanje železniške infrastrukture v Republiki Sloveniji.

V letu 2022 so inšpektorji za železniški promet v prvem trimesečju izvajali nadzore po ZNB in izvajanja priporočil NIJZ za preprečevanje okužbe z virusom SARS-Cov-2, predvsem pri upravljavcu, prevoznikih in samih uporabnikih javnega potniškega prometa.

4.2.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU in tehničnih specifikacij za interoperabilnost, inšpektorji za železniški promet izvajajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZeIP-1, Uradni list RS, št. 30/18, 54/21),
- Zakona o železniškem prometu (ZZeIP, Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo, 30/18, 82/21, 54/22 – ZUJPP in 18/23 – ZDU 10), Uredbe (ES) št. 1370/2007, Uredbe (ES) 1371/2007 in Direktive 2012/34/EU,
- Zakona o prevozu nevarnega blaga (ZPNB, Uradni list RS št. 33/06 – prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15) in Evropskega sporazuma o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID),
- Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT, Uradni list RS št., 51/18 in 82/18),
- Gradbeni zakon (GZ, Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 - ZZNŠPP);
- Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB, Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22).

4.2.2 Inšpekcijski nadzor

Inšpekcijski nadzori železniškega prometa obsegajo zlasti naslednja področja:

- vodenje železniškega prometa,
- gradnja in rekonstrukcija železniške infrastrukture,
- tirna vozila in elektroenergetika z voznim omrežjem ter opremo za merjenje porabe električne energije ob progi,

-
- prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu,
  - nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic pravice in obveznosti potnikov v železniškem prometu,
  - nadzor spoštovanja ukrepov Vlade RS in higienskih priporočil NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2.

Vodenje železniškega prometa

Inšpekcijski nadzor vodenja železniškega prometa zajema predvsem preverjanje:

- izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti železniškega prometa,
- izpolnjevanja osnovnih pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizične sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela oseb, ki opravljajo varnostno kritične naloge (OVKN),
- zagotavljanje notranjega reda in varnosti v železniškem prometu.

Gradnja, nadgradnje, obnove in odstranitve objektov železniške infrastrukture

Inšpekcijski nadzor železniške infrastrukture obsega preverjanje:

- gradenj, nadgradenj, obnov in odstranitv železniške infrastrukture (tiri, kretnice, gradbeni objekti),
- gradenj, nadgradenj, obnov in odstranitv infrastrukture na železniških postajah (peroni, območja dostopa),
- zagotavljanja varnosti na različnih križanjih železniških prog in cest ter zagotavljanja ustrezne preglednosti,
- izpolnjevanja osnovnih pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela OVKN na področju železniške infrastrukture.

Železniška tirna vozila in elektroenergetika

Inšpekcijski nadzor obsega preverjanje:

- področja vlečnih in vlečenih železniških vozil,
- gradenj, nadgradenj, obnov stabilnih naprav ter naprav elektrovleke,
- gradenj, nadgradenj, obnov stabilnih naprav ter naprav elektroenergetike,
- ustrezna uvrstitev tirnih vozil v vlak,
- nadzor veljavnosti dovoljenja za strojevodje in veljavnosti spričevala, ter izpolnjevanje pogojev glede psihofizične sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času, času vožnje in počitkih strojevodij.

Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu

Inšpektorji za železniški promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti izvajalcev glede:

- prevoza nevarnega blaga po železnicah, skladno z določili Zakona o prevozu nevarnega blaga in Evropskega sporazuma o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID), pri prevoznikih, pošiljateljih in prejemnikih,
- dela OVKN, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga v železniškem prometu,
- izpolnjevanja predpisanih pogojev za železniška vozila pri prevozu nevarnega blaga,
- ustreznosti priprave nevarnega blaga in spremljajoče dokumentacije za prevoz.

Nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic

Inšpekcijski nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic vsebuje predvsem preverjanje:

- gradnjo in vzdrževanje industrijskih tirov in prog drugih železnic,
- varnosti na industrijskih tirih in progah drugih železnic,
- posegov v progovni in varovalni progovni pas ob industrijskem tiru in progah drugih železnic,
- vzdrževanja in ukinjanja cepišč industrijskih tirov,
- poslovnika industrijskega tira ali proge druge železnice.

Nadzor spoštovanja ukrepov Vlade RS in higienskih priporočil NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2

Inšpekcijski nadzor obsega nadzore:

- nad izvajanjem začasnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 s strani upravljavca in uporabnikov,
- nad izpolnjevanjem pogoja prebolevnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 med zaposlenimi pri upravljavcu,
- nad omejitvami in načinu izvajanja javnega prevoza potnikov na ozemlju Republike Slovenije pri upravljavcu, ter
- nad higienskimi priporočili za preprečevanje širjenja okužb s SARS-CoV-pri izvajanju prevoza potnikov z žičniškimi napravami in
- nad higienskimi priporočili za uporabo in čiščenje javnih sanitarij v času širjenja okužbe s SARS-Cov-2, ki jih je predpisal Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Pristojnost za nadzor nad izvajanjem ukrepov iz 39. člena ZNB je Inšpektorat RS za infrastrukturo pridobil z Zakonom o začasnih ukrepih za omejitve in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20, 175/20-ZIUOPDVE, 82-21 – ZNB-C in 112/21-ZNUPZ). Inšpektorji za železniški promet so kot primarni za nadzor kritične infrastrukture med katero sodi tudi javni potniški promet in s tem železniški promet opravljali samostojne inšpekcijske nadzore nad spoštovanjem in izvajanjem sprejetih ukrepov vlade za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19.

4.2.3 Inšpekcijski upravni postopek

Inšpektorji za železniški promet so, poleg 135 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2022 prejeli 36 prijav in uvedli inšpekcijski postopek v 551 novih zadevah ter zaključili 491 inšpekcijskih zadev. Skupno je bilo v letu 2022 izvedeno 563 inšpekcijskih pregledov.

2022	Inšpekcija za železniški promet
Število prejetih prijav	36
Število obravnavanih zadev	686

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo tako ureditveni ukrepi z izrekom opozoril na zapisnik kot tudi prepovedni ukrepi z odločbami.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2022 je razvidno iz naslednje tabele:

2022	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	540
Zapisnik: izredni pregled	5
Zapisnik: kontrolni pregled	24
Zapisnik: zaslišanje	0
Odločba	3
Opozorilo po ZIN (upravno)	0

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je inšpekcija za železniški promet glede na plan za leto 2022 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2022	Realizacija 2022	% izpolnitve načrta
Vodenje železniškega prometa	90	172	191
Gradnja, rekonstrukcija in vzdrževanja železniških objektov	70	118	168

Železniška tirna vozila in elektroenergetika ter nadzor nad delom strojevodij	60	93	154
Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu	10	10	100
Nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic	40	0	0
SKUPNO ŠTEVILO:	270	392	145
Usmerjeni nadzori po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-191)	-	171	-

Opomba:

¹⁾ V letu 2022 so bili opravljeni dodatni izredni nadzori po ZNB, ki niso predmet standardnega načrtovanja obveznosti iz pristojnosti inšpektorata.

Načrt dela inšpektorjev za železniški promet za leto 2022 je bil v celoti dosežen. Vzrok za pomanjšan obseg nadzora na posameznem segmentu je neurejeni podzakonski akti (pravilniki) s katerimi se regulira področje industrijskih tirov in proge drugih železnic, ter sprememba prioritete nadzorov nad spoštovanjem ukrepov v javnem potniškem prometu na področju ZNB. Pri inšpekciji za železniški promet ključne besede sovpadajo s temeljnimi nalogami.

4.2.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki so jih v prekrškovnem postopku izrekli inšpektorji za železniški promet na podlagi ugotovljenih kršitev določb predpisov, ki jih nadzirajo, so se nanašali predvsem na nespoštovanje predpisov na področju nadzora nadomestnih prevozov, doslednega spoštovanja in izvajanja voznega reda s strani izvajalca in neupoštevanje prometnih pravil (ki se nanašajo na železniški promet) s strani občanov, ki jih je inšpektorat prejel kot predlog za uvedbo prekrškovnega postopka nadzornega organa.

V letu 2022 so bile uvedene 204 prekrškovne zadeve.

Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za železniški promet so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Obdolžilni predlog	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
204	0	14	1	85	37	2

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za železniški promet je razvidno iz spodnje tabele:

2022	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	80.250
Plačilo terjatev	30.975
Plačilo s 50% popustom	30.475

4.2.5 Akcije v letu 2022

4.2.5.1 Nadzor nad nivojskimi križanji cest in železniških prog

Skladno s predvidenimi ukrepi iz Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 – 2022 (Uradni list RS, št. 39/13) in Osnutka obdobjnega načrta za zagotavljanje varnosti cestnega prometa v letih 2019 in 2020 (točka 9.10 – Prehodi ceste čez železnice), je bil IRSI dolžan v letu 2022 izvesti inšpekcijski nadzor nad nivojskimi križanji cest in železniških prog.

Zaradi zagotavljanja večje varnosti udeležencev v cestnem in železniškem prometu je bil izveden poostren inšpekcijski nadzor na nivojskih križanjih železniških prog in cest. Inšpekcijski nadzor se je izvajal na podlagi določil Zakona o železniškem prometu (ZZelP, Uradni list RS, št. 92/99, 11/01, 33/01, 110/02 - ZGO-1, 110/02, 56/03, 86/04, 29/05 - odl. US, 15/07, 58/09, 106/10, 63/13, 84/15), 30., 31. in 33. člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP, Uradni list RS, št. 30/18) ter ostalih podzakonskih aktih s področja železniškega prometa, ki zadevajo navedeno področje in sicer tako v javnem železniškem prometu kot tudi na industrijskih tirih. Pri tem je bil dan poseben poudarek na ugotavljanju:

- soglasja upravljavca ob vzpostavitvi začasnih nivojskih prehodov,
- ustreznost postavitve spremenljive prometno informativne signalizacije,
- zagotavljanje in vzdrževanje ustrezne preglednosti v območjih zavarovanih in nezavarovanih (pasivno urejenih) nivojskih prehodov, v progovnem in varovalnem progovnem pasu,
- zaščitni višinski profili,
- v primeru nadgradnje železniškega podsistema, nadzor nad izvedbo zavarovanja obstoječega nivojskega prehoda v skladu z določbami ZVZelP-1 in predlagane rešitve komisije in izdanega soglasja,
- izvajanje predpisanih postopkov v primeru izrednih prevozov na nivojskih prehodih.

Poostren inšpekcijski nadzor sta izvajala dva inšpektorja za železniški promet IRSI, tekem celega leta 2022.

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor na nivojskih prehodih	Število izvedenih pregledov	17	<p>Opravljen je bil nadzor upoštevanja prometne signalizacije na nivojskih prehodih pri vožnji vlaka 210, osem nadzorov preglednostnih prostorov na nivojskih prehodih na regionalni progi 42 Ljutomer – Gornja Radgona, ter tri nadzori poškodbe DMG, en poškodbe EMG, ter prometne signalizacije ob prometnih nesrečah, kjer so bili uvedeni tudi prekrški zoper kršitelje.</p> <p>V poostrenem inšpekcijskem nadzoru so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti in pomanjkljivosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v 4 primerih je bilo ugotovljeno, da je bila kršena prva točka prvega odstavka 84. člena ZVZelP-1, kjer je prišlo v dveh primerih do poškodbe DMG, v dveh pa do zloma oz. poškodbe polzapornice.
	Število upravnih ukrepov	1 odločba	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	prekrškovne odločbe	

4.2.5.2 Nadzor oseb, ki izvajajo varnostno kritične naloge OVKN – preverjanje psihofizičnega stanja OVKN

V okviru akcije Poostren inšpekcijski nadzor oseb, ki izvajajo varnostno kritične naloge OVKN - preverjanje psihofizičnega stanja OVKN se je preverjala vsebnost alkohola pri OVKN. Omenjeni nadzori so se običajno izvajali ob nadzoru ostalih pomanjkljivosti in nepravilnosti iz Zakona o železniškem

prometu (ZZeIP, Uradni list RS, št. 82-99, 11/01, 33/01, 110/02-ZGO-1, 110/02, 56/03, 86/04, 29/05 – odl. US, 15/07, 58/09, 106/10, 63/13, 84/15, 30/18) in Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZeIP-1, Uradni list RS, št. 30/18).

Akcija se je izvajala iz razloga ugotavljanja alkoholiziranosti delavcev, ki izvajajo varnostno kritične naloge med opravljanjem dela. Inšpekcijski nadzor psihofizičnega stanja OVKN se ni izvajala zgolj usmerjeno, temveč se je izvajal v sklopu rednih inšpekcijskih pregledov, ki sta jih pooblaščenca inšpektorja opravljala po uradni dolžnosti.

Akcijski inšpekcijski nadzor sta v času med 1.1.2022 in 15.12.2022 izvajala inšpektorja za železniški promet, skladno z določili 77. člena ZVZeIP-1, v povezavi z 95. členom ZVZeIP-1.

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor »psihofizičnega stanja OVKN«	Število izvedenih pregledov	20	V okviru akcijskega nadzora je bilo odrejenih 20 preizkusov alkoholiziranosti OVKN, pri čemer ni bilo ugotovljene kršitve vsebnosti alkohola pri OVKN, zato sta inšpektorja postopke na podlagi 28. člena ZIN ustavili na zapisnik.
	Število upravnih ukrepov	/	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1	

4.2.5.3 Nadzor ustrezne uvrstitve tirnih vozil v vlak

V letu 2022 je prevoznik Slovenska Železnice nadaljeval s posodobitvijo svojega voznega parka, tako da je na omrežje železniških poti v Sloveniji tudi v letnem obdobju zapeljala nova skupina potniških vlakov proizvajalca Stadler. Zato je inšpektorat za železniški promet uvedel poostren nadzor nad ustrezno uvrstitvijo novih tirnih vozil, ki imajo dovoljenje za dajanje na trg z območjem uporabe v Republike Slovenije. (tretja alineja prvega odstavka 59. člena ZVZeIP-1)

Zaradi zagotavljanja večje varnosti potnikov, se je izvedel poostren inšpekcijski nadzor ustrezne uvrstitve tirnih vozil, s katerim se zagotovi varen železniški promet. Inšpekcijski nadzor se je izvajal na osnovi določil veljavne tretje alineje prvega odstavka 59. člena Zakona o železniškem prometu (ZZeIP, Uradni list RS, št 99/15 – uradni prečiščeno besedilo in 30/18). Pri tem je naj bo dan poseben poudarek na:

- preverbo, da se tirno vozilo ustrezno uvrsti v vlak, v katerem naj bi obratovalo, pri čemer se upošteva SVU in TSI vodenje in upravljanje prometa,
- istočasno se preverjano tudi spoštovanje notranjega reda.

Poostren inšpekcijski nadzor je izvajal inšpektor za železniški promet IRSI, ki je pristojen za vleko in vlečne sisteme na svojem delovnem področju, v času med 15.6.2022 – 31.12.2022.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor ustrezne	Število izvedenih pregledov	4	Inšpektor je pri opravljanju nadzora ustrezne uvrstitve tirnih vozil nadziral testiranje EMG 313 v spregi, preizkušanje EMG 510 in registracija
	Število upravnih ukrepov	/	

uvrstitve tirnih vozil v vlak	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	/	voženj na zapisovalnih medijih, nadziral izvajanje notranjega reda na preizkušanih voznjeh z DMG 610 – 012 na progi CE-VL-CE ter opravil nadzor praktičnega usposabljanja strojevodij na EMG 510. Inšpektor pri nadzoru ni ugotovil nepravilnosti, zato je postopke na podlagi 28. člena ZIN ustavil na zapisnik.
-------------------------------	---------------------------------------	---	--

4.2.5.4 Nadzor izvajanja avtobusnega nadomestnega prevoza v železniškem prometu

Že od leta 2019 se je pri izvajanju nadzora nadomestnih prevozov ugotovilo več nepravilnosti pri izvedbi predvsem pri nespoštovanju navodil upravljavca s strani izvajalcev storitev. Zaradi omenjenega se je v letu 2022 izvedel sistematično usmerjen nadzor opravljanja nadzora nad izvajanjem avtobusnih nadomestnih prevozov v železniške prometu.

Zaradi zagotavljanja večje varnosti potnikov, ter varovanja njihovih pravic ter obveznosti prevoznika/izvajalca nadomestnih prevozov, se je izvedel poostren inšpekcijski nadzor izvajanja avtobusnih nadomestnih prevozov v železniškem prometu, ki določajo postopke za zagotavljanje varnega železniškega prometa. Inšpekcijski nadzor se je izvajal na osnovi določil veljavnega 6. in 6.a. člena Zakona o železniškem prometu (ZZeIP, Uradni list RS, št 99/15 – uradni prečiščeno besedilo in 30/18). Pri tem je naj bo dan poseben poudarek na:

- prevoz potnikov,
- obseg in obveznosti prevoznika kot izvajalca gospodarske javne službe,
- izvajanje nadomestnega prevoza,
- označitev in oprema vozil,
- spoštovanje voznega reda in javna objava.

Poostren inšpekcijski nadzor je izvajal inšpektor za železniški promet IRSI pristojen za nadzor prometa, v obdobju celega leta.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
	Število izvedenih pregledov	39	
Inšpekcijski nadzor izvajanja avtobusnega nadomestnega prevoza v železniškem prometu	Število upravnih ukrepov	/	Inšpektor je pri izvajanju nadzora ugotovil nekatere nepravilnosti, ki pa jih je upravljavec v času nadzora tudi odpravil. Nepravilnosti so se izvajale predvsem pri izvajanju prevoza v skladu z voznim redom, primerno objavlanje ter ustrezna z zakonom predpisana oprema prevoznika, ki izvaja nadomestni prevoz.
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	5 prekrškovna odločba - opomin	

4.2.5.5 Nadzor dovoljenj za delo na železniškem območju

V letu 2022 so se na Slovenskem železniškem omrežju izvajala večja in daljša gradbena vzdrževalna in rekonstrukcijska dela. Ker so izvajalci omenjenih del med drugim tudi tujci in drugi gradbeni izvajalci je bilo potrebno na omenjenih lokacijah opraviti več nadzorov pridobljenih dovoljenj za delo na

železniškem območju, predvsem z namenom zagotovitve varnosti tako delavcev, gradbene mehanizacije kot železniškega prometa in potnikov.

Zaradi zagotavljanja večje varnosti udeležencev v železniškem prometu ter delavcev in mehanizacije na gradbiščih ob železniškem območju, je inšpektorat izvedel poostren inšpekcijski nadzor dovoljenj za delo na železniškem območju. Inšpekcijski nadzor je bil uveden na osnovi določil veljavnega 85. člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZZeIP, Uradni list RS, št 30/18). Pri tem je bil dan poseben poudarek na:

- pridobitev pisnih dovoljenj upravljavca za osebe ki opravljajo določena dela na železniškem območju,
- upoštevanje omejitev, prepovedi, ukaze in opozorila, ki so postavljena na vidnih mestih ali jih dajejo OVKN za osebe, ki niso OVKN in se gibljejo na železniškem območju.

Poostren inšpekcijski nadzor je izvajal inšpektor za železniški promet IRSI, ki je pristojen za železniški promet na svojem delovnem področju, v času med 1.1.2022 – 15.12.2022.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor dovoljenj za delo na železniškem območju	Število izvedenih pregledov	62	Inšpektor je pri opravljanju nadzora dovoljenj za delo na železniškem območju nadziral predvsem pridobitev pisnih dovoljenj za posamezne delavce, ki so opravljali dela na železniškem območju pri različnih podjetjih (GPO d.o.o., BS VAR, Pružne građevine d.o.o., POKER, CGP, IPI, NAPI, MINERVO, KIPER IZOLA, Terfin d.o.o., EXPO BIRO, Cenoza promet d.o.o., ...)
	Število upravnih ukrepov	/	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	–/	
			Inšpektor je pri nadzoru ugotovil nekaj nepravilnosti, v 5 primerih je izdal sklep o ustavitvi inšpekcijskega postopka, v 24 pa je postopke na zapisnik ustavil.

4.2.6 Ostalo

Z začetkom veljave novega ZVZeIP-1, je prenehalo veljati 22 predpisov (pravilnikov in uredb) in se je prenehalo uporabljati 21 predpisov (pravilnikov, navodil in odločb). V prehodnih določbah, je določeno, da se do uveljavitve novih predpisov uporabljajo stari, če niso v nasprotju s tem zakonom ali evropskimi predpisi. Ker so obveznosti Ministra da izda nove predpise v roku dveh let, so se v predhodnih letih že pripravili novi predlogi za nekatere uredbe in pravilnike.

IRSI je v letu 2022 prejel več prijav oziroma pobud za inšpekcijski nadzor gradenj in ostalih posegov v varovalni pas železniške proge, prijav slabega stanja proge, nevarnih dreves ob progi, nepreglednost v NPR zaradi posaditve, nepravilnosti na voznih redih posledično zamude vlakov, ter drugih nepravilnosti s področja nadzora železniškega prometa, ter v prvih treh mesecih zelo veliko prijav oz. pobud za inšpekcijski nadzor izvajanja ukrepov za zaježitev nalezljive bolezni COVID na javnem potniškem prometu.

V letu 2022 so se nadaljevala investicijska dela na nekaterih odsekih železniške proge, zato je inšpektorat poleg izvajanja nadzora po tematiki COVID izvajal obsežnejši nadzor na področju nadomestnih prevozov, spoštovanja voznega reda in zamud. IRSI vsako leto v svojih poročilih opozarja na slabo stanje železniške proge na določenih odsekih, ki pa se vsako leto postopoma izboljšuje. Na področju zavarovanja nivojskih križanj se na državnih progah ugotavljajo izboljšave, še vedno pa ostajajo problematične regionalne proge, ki so zavarovane z mehanskimi signalno varnostnimi napravami brez možnosti daljinskega vodenja prometa. Ob pregledovanju evidenc NPR so se ugotovile tudi nedoslednosti pri evidentiranju, saj dejansko stanje v nekaterih primerih ne izkazuje stanja v evidencah. Vsako leto se izvedejo tudi nadzori preglednosti, predvsem v jesenskem času in času visoke rasti poljščin. Nosilne konstrukcije voznega omrežja elektrificiranih železniških prog so na nekaterih

---

mestih dotrajane in slabo vzdrževane. Ugotavljajo se tudi nepravilnosti na področju cestne signalizacije NPR, predvsem na občinskih in nekategoriziranih cestah.

Z vpeljavo novih vlakov na slovenske proge se stanje postopoma izboljšuje. Na splošno se ugotavlja, da se kakovost železniškega prometa, kljub novim pridobitvam še ni izboljšalo, saj se zamude niso zmanjšale, prav tako pa se ugotavlja prekomerno izvajanje nadomestnih prevozov z avtobusi, ki v času prometnih konic ne morejo zagotoviti korektnega izvajanja voznega reda in povzročajo dodatne zamude.

Vsako leto IRSI opozarja na poseben problem pri nadzoru nad prevozom nevarnega blaga v železniškem prometu, saj je ZPNB pričel veljati leta 2000 in bi moral biti po določilih 58. člena tega zakona, najkasneje do tega datuma objavljen tudi Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga RID, kar pa žal ni.

4.3 INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽIČNIŠKIH NAPRAV IN SMUČIŠČ

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča delujeta v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. V sklopu inšpekcijskih pregledov se je pri zavezancih izvajal nadzor na terenu nad spoštovanjem predpisov s področja obratovanja žičniških naprav in zagotavljanja varnosti na smučiščih, skladno z letnim načrtom dela in na podlagi aktualnih potreb po nadzoru, upoštevajoč zakonodajna pooblastila in tudi obstoječe varnostne ter tudi vremenske razmere.

4.3.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU, tehničnih specifikacij in standardov, sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča IRSI izvajala nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO, Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14, 200/20) in Direktive 2000/9/ES,
- Zakona o varnosti na smučiščih (ZVSmuč-1, Uradni list RS, št. 44/16),
- Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB, Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22).

4.3.2 Inšpekcijski nadzor

Inšpekcijski nadzor žičniških naprav obsega preverjanje stanja, obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav. Nadzorovano je bilo izvajanje varnostnih ukrepov v območju žičniških naprav, upoštevanje tehničnih standardov in normativov pri uporabi materialov ter upoštevanje toleranc pri vzdrževalnih delih, gradnjah in obnovah žičniških naprav. Nadzor je obsegal tudi izvajanje obdobjnih zakonsko predpisanih pregledov žičniških naprav in njihovih elementov, s strani pooblaščenih organizacij. Redno se je izvajal nadzor nad opravljanjem del in odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ki so jih ugotovljale pooblaščenice organizacije ali inšpektorja ob inšpekcijskih pregledih. Pri tem ne moremo prezreti dejstva, da se na splošno povprečna starost žičniških naprav v RS povečuje, kar zahteva več vzdrževalnih del in večjo pozornost pri pregledovanju naprav. Skladno z določili Pravilnika o tehničnih pregledih žičniških naprav (Uradni list RS, št. 63/11, 63/12, 59/13, 72/14, 116/20), inšpektorja nadzirata izvedbo strokovno-tehničnih in posebnih pregledov, katerih izvedbo so dolžni zagotoviti upravljavci žičniških naprav. Roki za izvedbo teh pregledov pa so odvisni od vrste in starosti naprave. V prihajajočem letu 2023 se bo z izgradnjo novih žičniških naprav na slovenskih smučiščih stanje modernizacije in povečanje pretočnosti žičniških naprav na posameznih smučiščih izboljšalo.

Na področju inšpekcijskega nadzora smučišč se preverja ali upravljavci smučišč v zadostni meri urejajo in oskrbujejo smučarske proge, skladno s predpisi. Inšpektorja v sklopu tega nadzorujeta obratovanje smučišč, zagotavljanje varnosti na smučiščih in izpolnjevanje določb iz dovoljenj za obratovanje smučišč. V času obratovanja smučišč je bil izvajan redni nadzor nad varnostmi ukrepi, ki jih morajo izvajati upravljavci smučišč za zagotavljanje varnosti uporabnikov. Obseg ukrepov za zagotavljanje varnosti na smučiščih je bil predpisan v ZVSmuč-1 in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih ter v dovoljenjih za obratovanje posameznega smučišča. Pri izvajanju inšpekcijskega nadzora smučišč sta

---

inšpektorja odredila ukrepe za zagotavljanje varnosti uporabnikov smučišč, še zlasti glede zavarovanja neprilagojenih mest pri vremensko pogojenih spremembah stanja smučarskih prog.

Vzporedno z nadzori smučišč in žičniških naprav, pa sta inšpektorja v prvih treh mesecih leta 2022 opravljala nadzore nad izvajanjem začasnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 s strani upravljavca in uporabnikov, nadzor nad izpolnjevanjem pogoja prebolevnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 med zaposlenimi pri upravljavcu, nadzor nad omejitvami in načinu izvajanja javnega prevoza potnikov na ozemlju Republike Slovenije pri upravljavcu, ter nad higienskimi priporočili za preprečevanje širjenja okužb s SARS-CoV-1 za smučarje in pri izvajanju prevoza potnikov z žičniškimi napravami, ki jih je predpisal Nacionalni inštitut za javno zdravje. Pristojnost za nadzor nad izvajanjem ukrepov iz 39. člena ZNB je Inšpektorat RS za infrastrukturo pridobil z Zakonom o začasnih ukrepih za omejitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20, 175/20-ZIUOPDVE, 82-21 – ZNB-C in 112/21-ZNUPZ). Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča sta kot primarna za nadzor kritične infrastrukture med katero sodi tudi javni potniški promet in s tem prevozi z žičniškimi napravami in njim pripadajočim smučiščem opravljala samostojne inšpekcijske nadzore nad spoštovanjem in izvajanjem sprejetih ukrepov vlade za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19.

Žičniške naprave

Inšpekcijski nadzor žičniških naprav poteka skozi celotno leto in obsega preverjanje:

- gradnje, obnove in vzdrževalnih del na žičniških napravah,
- tehničnih standardov in normativov pri uporabi materialov ter upoštevanja toleranc pri vzdrževalnih delih,
- izvajanja varnostnih ukrepov v njihovem vplivnem območju,
- izvajanja obdobjnih posebnih pregledov naprav in njihovih elementov,
- opravljenih del in odprave pomanjkljivosti, ki jih ugotovijo pooblaščen organizacije in
- nadzor spoštovanja ukrepov Vlade RS in higienskih priporočil NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2.

Smučišča

Inšpekcijski nadzor smučišč je zajemal preverjanje:

- ukrepov določenih v dovoljenjih za obratovanje,
- zavarovanja neprilagojenih mest,
- varovanja pred plazovi,
- urejenosti in označenosti smučarskih prog in smučišč,
- ustreznega števila nadzornikov ter njihovo opremljenost,
- opremo za zvočno in svetlobno opozarjanje na vseh motornih vozilih, ki se uporabljajo na smučišču v času obratovanja smučišča,
- izvajanje poučevanja smučanja skladno z določbami ZVSmuč-1 in
- nadzor spoštovanja ukrepov Vlade RS in higienskih priporočil NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2.

4.3.3 Inšpekcijski upravni postopek

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča sta, poleg 99 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2022 prejela 6 prijav in uvedla inšpekcijski postopek v 212 novih zadevah ter zaključila 249 inšpekcijskih zadev. Skupno sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča v letu 2022 opravila 241 inšpekcijskih pregledov.

2022	Inšpekcija za žičniške naprave in smučišča
Število prejetih prijav	6
Število obravnavanih zadev	311

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo v večji meri ureditveni ukrepi z izrekom opozoril na zapisnik, v manjši meri pa prepovedni ukrepi z odločbami. V letu 2022 na obravnavanem področju ni bilo pritožb zoper izdane upravne akte.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2022 je razvidno iz naslednje tabele:

2022	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	212
Zapisnik: izredni pregled	5
Zapisnik: kontrolni pregled	24
Odločba	2
Opozorilo po ZIN (upravno)	100
Nadzori po COVID (uradni zaznamek)	13

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je inšpekcija za žičniške naprave in smučišča glede na plan za leto 2022 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2022	Realizacija 2022	% izpolnitve načrta
Varnost obratovanja žičniških naprav	120	125	104
Varnost na smučiščih	60	74	123
SKUPNO ŠTEVILO:	180	199	111
Usmerjeni nadzori po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19)	-	42	-

Opomba:

¹⁾ V letu 2022 so bili opravljeni dodatni izredni nadzori po ZNB, ki niso predmet standardnega načrtovanja obveznosti iz pristojnosti inšpektorata.

Pri inšpekciji za žičniške naprave in smučišča ključne besede sovpadajo s temeljnimi nalogami.

4.3.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki sta jih v prekrškovnih postopkih izrekla inšpektorja pri nadzoru žičniških naprav in smučišč na podlagi ugotovljenih kršitev določb predpisov, ki jih nadzirata, so se nanašali predvsem na neustrezno zagotavljanje varnosti na smučiščih.

V letu 2022 je bilo uvedenih 9 prekrškovnih zadev.

Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za žičniške naprave in smučišča so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
9	2	6	0	1	0

Kot je razvidno iz tabele so bila v prekrškovnih postopkih v glavnini izrečena opozorila zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti na smučiščih in specifičnega dela z upravljavci žičniških naprav in smučišč.

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki sta jih vodila inšpektorja za žičniške naprave in smučišča je razvidno iz spodnje tabele:

2022	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	3.600
Plačilo terjatev	1.800
Plačilo s 50% popustom	1.800

4.3.5 Akcije v letu 2022

4.3.5.1 Nadzor zagotavljanja varnosti na smučiščih v času zimskih šolskih počitnic

V okviru inšpekcijskega nadzora nad zagotavljanjem varnosti na smučiščih v zimski sezoni 2021/2022 sta inšpektorja za žičniške narave in smučišča v času zimskih šolskih počitnic in sicer med 18.2.2022 in 4.3.2022 izvajala akcijo, v okviru katere sta preverjala spoštovanje predpisov, ki urejajo varnost na smučiščih. Pri tem so bile ugotovljene določene pomanjkljivosti in nepravilnosti zaradi česar so bili odrejeni in izrečeni upravni ukrepi, v povezavi z 19. členom ZVSmuč, in določili ZŽNPO, pri čemer se je od upravljavcev smučišč zahtevalo, da ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti odpravijo.

V okviru usmerjenega inšpekcijskega nadzora so se preverjale dolžnosti upravljavca in nadzornika, ter določila, ki se nanašajo na izvajalce poučevanja smučanja v naslednjem:

- nadzor aktivnosti na smučiščih (3. člen),
- zagotovitev ustreznega dovoljenja za obratovanje za smučišča v obratovanju (prvi in tretji odstavek 4. člen),
- zagotovitev ukrepov za varnost na smučišču (prvi odstavek 5. člena),
- zagotovitev obveznosti upravljavca smučišča (prvi in drugi odstavek 6. člena),
- nadzor obratovanja smučišča v različnih pogojih (8. člen),
- nadzor okoliščin, zaradi katerih smučišče ne sme obratovati (prvi odstavek 9. člena),
- obveščanje smučarjev (10. člen),
- nadzor nad poučevanjem smučanja (12. člen),
- dolžnost zagotavljanja reševalcev (14. člen),
- nadzor obveznosti zagotavljanja nadzora (17. člen),
- vodenje evidenc (prvi in tretji odstavek 36. člena).

Inšpektorja sta v času akcije izvajal tudi nadzor nad spoštovanjem predpisov Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO-B). in nadzor nad spoštovanjem določil ZNB v povezavi z ukrepi za preprečevanje epidemije COVID.

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor smučišč	Število izvedenih pregledov	28	V akciji je bilo v 22 primerih odrejen ukrep za odpravo pomanjkljivosti z izdajo ustnih opozoril po ZIN, pri tem so se ugotovile naslednje nepravilnosti: <ul style="list-style-type: none"> - kršitev določila druge točke prvega odstavka 5. člena: zaščita ob prepadih in drugih nevarnih in smučišču neprilagojenih mestih – 2 primera - kršitev določila tretje točke prvega odstavka 5. člena: zaščita ob stebrih žičniških naprav na smučišču ter zasneževalnih naprav in na drugih posebej nevarnih in smučišču neprilagojenih mestih na njihovi trasi – 3 primeri - kršitev določila pete točke prvega odstavka 5. člena – urejenost odprtih smučarskih prog ter povezovalnih, vstopnih in izstopnih poti – 9 primerov - kršitev določila šeste točke prvega odstavka 5. člena – označitev in nadzor smučišča – 4 primeri

4.3.5.2 Nadzor obratovanja žičniških naprav v poletnem času

V okviru akcijskega plana inšpekcijskega nadzora obratovanja žičniških naprav v poletnem času sta inšpektorja za žičniške narave in smučišča, v času poletnem času in sicer v mesecu avgustu 2022, izvajala akcijski inšpekcijski nadzor nad spoštovanjem predpisov, ki urejajo varnost in način obratovanja žičniških naprav. Pri tem so bile ugotovljene določene pomanjkljivosti in nepravilnosti zaradi česar so bili odrejeni in izrečeni upravni ukrepi, v povezavi z določili 64. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO, Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14 in 200/20), pri čemer se je od upravljavcev žičniških naprav zahtevalo, da ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti odpravijo.

V okviru usmerjenega inšpekcijskega nadzora so se preverjale dolžnosti upravljavca ter določila, ki se nanašajo na varno obratovanje žičniških naprav:

- odgovornost upravljavca žičniške naprave da organizira njeno obratovanje in vzdrževanje tako, da je zagotovljena varnost prevoza oseb, varnost ljudi in premoženja v vplivnem območju žičniške naprave ter varnost osebja, zaposlenega pri obratovanju (1. odstavek 48. člen),
- osebje, ki izvaja obratovanje in vzdrževanje žičniških naprav, mora imeti strokovno izobrazbo, biti strokovno usposobljeno za delo ter izpolnjevati posebne zdravstvene in psihofizične pogoje (prvi odstavek 49. člena),
- število osebja mora biti tolikšno, da se lahko zagotovi varno obratovanje in vzdrževanje (drugi odstavek 49. člena),
- preverjanje zdravstvene sposobnosti osebja in dnevno preverjanje psihofizičnega stanja delavcev s strani vodje obratovanja ali njegovega namestnika (tretji odstavek 50 člena v povezavi z petim odstavkom 49. člena),
- upravljavec žičniških naprav mora imenovati vodjo obratovanja in namestnika (prvi odstavek 50. člena),
- vodja obratovanja in njegov namestnik morata imeti pooblastilo ministra za vodenje obratovanja žičniške naprave (prvi odstavek 51. člena),
- prekinitve obratovanja žičniških naprav, če varnost ni več zagotovljena v zadostni meri (drugi odstavek 52. člena),
- upravljavec mora izdati navodilo za obratovanje žičniške naprave, ter zagotoviti dnevno izvajanje notranjega nadzora nad izpolnjevanjem letih (prvi in drugi odstavek 53. člena),
- upravljavec mora pooblastiti strokovno usposobljene ljudi za notranji nadzor (tretji odstavek 53. člena),
- upravljavec mora voditi dnevnik obratovanja posamezne naprave (peti odstavek 53. člena),
- upravljavec mora določiti splošne prevozne pogoje, obratovalni čas in cenik ter jih javno objaviti (prvi odstavek 54. člena),
- dovoljenje za obratovanje žičniške naprave (prvi odstavek 57. člena),
- vodenje dnevnika pregledov in vzdrževalnih del (drugi odstavek 60. člena).

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor obratovanja žičniških naprav v poletnem času	Število izvedenih pregledov	13	V akciji je bilo v 2 primerih odrejen ukrep za odpravo pomanjkljivosti z izdajo ustnih opozoril po ZIN, pri tem so se ugotovile naslednje nepravilnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Odgovornost upravljavca žičniške naprave da organizira njeno obratovanje in vzdrževanje tako, da je zagotovljena varnost prevoza oseb, varnost ljudi in premoženja v vplivnem območju žičniške naprave ter varnost osebja, zaposlenega pri obratovanju (1. odstavek 48. člen) - Osebje, ki izvaja obratovanje in vzdrževanje žičniških naprav, mora imeti strokovno izobrazbo, biti strokovno usposobljeno za delo ter izpolnjevati posebne zdravstvene in psihofizične pogoje (prvi odstavek 49. člena)

4.3.6 Ostalo

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča sta v letu 2022 sodelovala v postopkih za izdelavo podlag pri pripravi sprememb in dopolnitev zakonskih predpisov s področja smučišč (Evalvacija Zakona o smučiščih, ki ga je pripravilo MNZ, Inšpektorat RS za notranje zadeve). Na seminarju rednega strokovnega izpopolnjevanja sodnih izvedencev za varnost žičniških naprav in smučišč ter rednega strokovnega izpopolnjevanja vodij obratovanja žičniških naprav, ki sta ga organizirala Združenje Slovenskih žičničarjev – GlZ in Zbornica gorskih centrov - GZS sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča, tako kot v preteklem letu, pripravila predstavitev inšpekcijskega pregleda žičniških naprav.

Med obratovanjem in vzdrževanjem žičniških naprav inšpektorja za žičniške naprave in smučišča sodelujeta pri reševanju ugotovljene problematike s predstavniki pooblaščenih podjetij za opravljanje strokovno tehničnih pregledov naprav in upravljavci žičniških naprav. Prav tako se vključujeta v reševanje problematike zagotavljanja varnosti na smučiščih.

Pred začetkom zimske sezone so bili organizirani delovni sestanki s predstavniki posameznih Policijskih uprav in upravljavci smučišč, kjer so bile podane ocene in analize predhodnega obdobja ter oblikovane smernice za nadzor smučišč in ukrepanje v tekoči zimski sezoni.

Inšpektorja sta bila z namenom strokovnega izpopolnjevanja na področju nadzora nad trgov podsystemov in varnostnih elementov za žičniške naprave napotena na izobraževanje in izpopolnjevanje k dvema večjima proizvajalcema žičniških naprav.

Z izgradnjo novih žičniških naprav v letu 2023, pa se bo vsakoletna izpostavljena problematika starih žičniških naprav, ki obratujejo na slovenskih smučiščih, vendarle ustavila.

Inšpektorja sicer ugotavljata, da upravljavci pravočasno opravljajo vzdrževalna dela in posebne preglede naprav, neporušne preglede vrvi in strokovno tehnične preglede naprav, s katerimi zagotavljajo ustrezno varnost prevoza potnikov z žičniškimi napravami. Vendar se vsako leto povečujejo izredni dogodki na žičniških napravah, katerih vzroke je iskati v starosti naprav, saj je povprečna starost žičniških naprav približno 30 let. Z novimi investicijami in izgradnjo novih žičniških naprav v letu 2023/24, pa se bo le izboljšalo stanje pretočnosti in modernizacije žičniških naprav na slovenskih smučiščih.

5 INŠPEKCIJA ZA ENERGETIKO IN RUDARSTVO

Inšpektorji Inšpekcije za energetiko in rudarstvo izvajajo nadzor na področju elektro energetike, na področju strojne energetike in na področju rudarstva.

Naloge in pristojnosti inšpekcijskega nadzora energetskih inšpektorjev so predpisane z Energetskim zakonom (EZ-1; Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP in 44/22), Zakonom o učinkoviti rabi energije (ZURE; Uradni list RS, št. 158/20), Zakonom o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE; Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22- ZUOKPOE) ter na njihovih podlagah izdanih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil. Na področju elektro energetike energetski inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov in standardov, ki veljajo za področje elektro energetike, v cilju izpolnjevanja načela in ukrepov za doseganje zanesljive oskrbe z električno energijo in za izpolnjevanje osnovnega namena teh zakonov po zagotavljanju varne, zanesljive in dostopne oskrbe z električno energijo. Na področju strojne energetike energetski inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov in standardov, ki veljajo za področje strojne energetike, na energetskih objektih, napravah, postrojih in napeljavah. Inšpektorji izvajajo nadzor tudi nad drugimi energetskimi napravami, nadzor nad vzdrževalnimi deli v javno korist na področju strojne energetike, nadzor nad načinom delitve in obračuna stroškov za toploto, nadzor nad energetskimi koncepti lokalnih skupnosti in nadzor nad klimatskimi in ogrevalnimi sistemi.

Podlaga za izvajanje nadzora rudarskih inšpektorjev so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva in varnosti in zdravja pri delu ter skladnosti proizvodov. Pri izvajanju nadzora iz varnosti in zdravja pri delu pri rudarskih delih ima rudarski inšpektor pristojnosti inšpektorja za delo, pri nadzoru strojev, protieksplzijske zaščite in osebne varovalne oprem pa pristojnosti tržnega inšpektorja. Rudarski

---

inšpektor opravlja tudi nadzor monitoringa vplivov rudarskih del na okolje, nadzor rudnikov v zapiranju in nadzor nad rudarskimi muzeji. Posebnost pri nadzoru rudarskih inšpektorjev je predpisana periodika ter takojšnja raziskava nesreč pri delu in nevarnih pojavov. Pri izvajalcih rudarskih del, ki pri izvajanju del potrebujejo električne naprave in instalacije, nadzor izvaja rudarski elektroenergetski inšpektor na podlagi Zakona o rudarstvu in Pravilnika o zahteva za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin.

Inšpektorji Inšpekcije za energetiko in rudarstvo so v prvem trimesečju leta 2022 izvajali inšpekcijske nadzore v skladu z letnim in mesečnimi načrti, prilagojeno okoliščinam in dodatnim nalogam zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19.

5.1 PODROČJE ELEKTRO ENERGETIKE

Temeljna naloga energetskih inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike, je opravljanje inšpekcijskih nadzorov nad izvajanjem določb zakonov (EZ-1, ZURE, ZSROVE in ZOEE) ter drugih materialnih predpisov pri gradnji, vzdrževanju, obratovanju in uporabi elektroenergetskih objektov, naprav in omrežij, vse v cilju izpolnjevanja načela in ukrepov za doseganje zanesljive oskrbe z električno energijo in za izpolnjevanje osnovnega namena teh zakonov po zagotavljanju varne, zanesljive in dostopne oskrbe z električno energijo ter izvajanje politike države in občin na področju rabe obnovljivih virov energije.

5.1.1 Pristojnost in zakonodaja

Naloge in pristojnosti energetski inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike so opredeljene v Energetskem zakonu (EZ-1; Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP in 44/22), Zakonu o oskrbi z električno energijo (ZOEE, Uradni list RS, št. 172/21), Zakonu o učinkoviti rabi energije (ZURE, Uradni list RS, št. 158/20), Zakonu o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE; Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22- ZUOKPOE) ter na njihovih podlagah izdanih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil in v drugih predpisih, ki veljajo za področje elektro energetike.

5.1.2 Inšpekcijski nadzor

Energetski inšpektorji s področja elektro energetike so v letu 2022 opravljali redne naloge inšpekcijskega nadzora nad upoštevanjem tehničnih zahtev iz zakonov, tehničnih in drugih predpisov ter obveznih standardov, ki veljajo za področje elektroenergetike, pri gradnji, obratovanju in uporabi objektov, postrojev, vodov, naprav in napeljav, ki so namenjeni proizvodnji, prenosu, distribuciji, merjenju, zaščiti, vodenju, lastni porabi in porabi električne energije:

- proizvodnja električne energije v termoelektrarnah in v nuklearni elektrarni,
- proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah, malih hidroelektrarnah in iz ostalih naprav iz obnovljivih virov (OVE) ali s soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom (SPT),
- prenosno omrežje (400-110 kV) – daljnovodi, kablovodi, razdelilne transformatorske postaje,
- distribucijsko omrežje (110-0,4 kV) – daljnovodi, kablovodi, transformatorske postaje, nizkonapetostna omrežja,
- veliki porabniki električne energije in ostali porabniki električne energije in objekti javnega pomena,
- elektroenergetske naprave v eksplozijsko varni izvedbi.

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike s svojim delom pripomorejo k zagotavljanju odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti že v procesu gradnje ali rekonstrukcije elektroenergetskih naprav. S preventivnim delom pri inšpekcijskem nadzoru nad rednim obratovanjem elektroenergetskih naprav je dosežena večja varnost, zanesljivost ter racionalnost. Med obratovanjem so takšni posegi praviloma dražji in posledično pomenijo lahko tudi izpad proizvodnje, kar ima v primeru naprav v sklopu elektroenergetskega sistema RS posledice za celotno gospodarstvo.

Poleg tega so energetske inšpektorji, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike, v letu 2022, v skladu s svojimi pooblastili izvajali nadzor nad predpisano dokumentacijo, ki jo morajo imeti zavezanci (sistemska obratovalna navodila, usposobljenost upravljavcev energetskih naprav).

5.1.3 Inšpekcijski upravni postopek

Energetske inšpektorji za področje elektro energetike so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2022. V letu 2022 so, poleg 495 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, prejeli 77 prijav, uvedli 1509 novih inšpekcijskih zadev in rešili 1484 inšpekcijskih zadev. V letu 2022 je bilo opravljenih 1536 inšpekcijskih pregledov, največ pri distributerjih in uporabnikih.

2022	Inšpekcija za energetiko za področje elektro energetike
Število prejetih prijav	77
Število obravnavanih zadev	1845

V letu 2022 so energetske inšpektorji za področje elektro energetike v zvezi s postopki izdali 54 odgovorov prijaviteljem ter 66 odgovorov in dopisov drugim organom. V letu 2022 so energetske inšpektorji za področje elektro energetike niso prejeli nobene pritožbe zoper izdan upravni akt, drugostopenjski organ pa je v letu 2022 odločil o 6-tih pritožbah.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2022 je razvidno iz naslednje tabele:

Podatki o dejanjih in ukrepih	Število
Inšpekcijske zadeve začete v tekočem letu	1323
Zapisnik: redni pregled	1134
Zapisnik: izredni pregled	186
Zapisnik: kontrolni pregled	39
Odločba	111
Opozorilo po ZIN	193
Sklep: ustavitev postopka	207
Sklep: dovolitev izvršbe	3
Sklep: denarna kazen	0
Ostali sklepi	9
Število odgovorov prijaviteljem	54
Število dopisov in odgovorov drugim organom	66

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je energetska inšpekcija za področje elektro energetike glede na plan za leto 2022 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2022	Realizacija 2022	% izpolnitve plana
Proizvodnja električne energije v termo elektrarni in v nuklearni elektrarni	5	3	60
Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah, malih hidroelektrarnah in iz ostalih naprav iz OVE ali SPTE	60	72	120

Prenosno omrežje (400-110 kV) – daljnovodi, razdelilne transformatorske postaje	70	90	130
Distribucijsko omrežje (110-0,4 kV) – daljnovodi, transformatorske postaje	410	688	170
Porabniki električne energije	300	322	107
Elektroenergetske naprave v eksplozijsko varni izvedbi	30	47	156
Izredni inšpekcijski pregledi	25	37	148
SKUPNO ŠTEVILO:	900	1260	140
Nadzori po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19)	-	102	-

Opomba: ¹⁾ V letu 2022 so bil v prvem tromesečju opravljeni dodatni izredni nadzori po ZNB, ki niso predmet standardne obveznosti iz pristojnosti inšpektorata in niso šteti kot standardni inšpekcijski nadzori.

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja energetskih naprav:

- Pri nadzoru malih hidroelektrarn (MHE) in bioplinarn se je največkrat ugotavljalo, da zavezanci ne zagotavljajo rednih preverjanj nizkonapetostnih električnih inštalacij in sistema zaščite pred delovanjem strele, vzdrževanje pripadajočih TP (lastna raba) je bilo neustrezno, primarna in sekundarna oprema MHE se ne posodablja.
- Vzdrževanje elektroenergetskih postrojev (v nadaljevanju: EEP) v lasti systemskega in distribucijskega operaterja ter elektrodistribucijskih podjetij poteka po sprejetih načrtih vzdrževanja. Skrbniki imajo vzpostavljen sistem vzdrževanja.
- Izpostaviti velja tudi različni pristop elektrodistribucijskih podjetij pri izvajanju meritev ozemljitvene upornosti ozemljitvenega sistema objektov, kadar je ozemljitveni sistem objekta del globalnega ozemljitvenega sistema. V teh primerih se praviloma meritve ozemljitvene upornosti ne izvajajo, ampak se kontrolirajo galvanske povezave med globalnim ozemljitvenim sistemom in prevodnimi deli objekta, ki niso pod napetostjo, ter strelovodno zaščito (problematika dokazovanja obstoja globalnih ozemljitvenih sistemov v središčih večjih mest, urbanih ali industrijskih območjih s porazdeljeno nizko- in visokonapetostno ozemljitvijo).
- Na določenih trasah nadzemnih srednje in nizkonapetostnih omrežij, izvedenih z golimi vodniki, ki potekajo skozi gozdne površine, skrbniki ne čistijo tras dovolj pogosto (visoka podrast, neurejen gozdni rob). V večji meri skrbniki (elektrodistribucijska podjetja) nimajo izdelane dokumentacije za obratovanje v skladu s Pravilnikom o obratovanju elektroenergetskih postrojev (Uradni list RS, št. 56/16; v nadaljevanju: POEEP): ni navodil za obratovanje SN vodov, TP in NN omrežja, ni dnevnikov obratovanja.
- Pri nadzoru EEP, nizkonapetostnih električnih inštalacij in sistema zaščite pred delovanjem strele večjih porabnikov električne energije (industrija, obrt) energetski inšpektorji ugotavljajo, da skrbniki nimajo urejeno vzdrževanje in obratovanje EEP skladno s pravilniki. Težave so v finančnih in človeških virih (ni zadostnega tehničnega kadra), zahteve iz PVEEP in POEEP pa so predpisane v enakem obsegu tako za EEP, ki so del elektroenergetskega sistema, kot tudi za vse, ki so priključeni na elektroenergetski sistem.
- Pri nadzoru nizkonapetostnih električnih inštalacij in sistema zaščite pred delovanjem strele objektov javnega pomena (šole, vrtci, dijaški in študentski domovi,..) pa tudi pri večjih porabnikih se največkrat ugotavlja, da zavezanci ne zagotavljajo rednih preverjanj nizkonapetostnih električnih inštalacij in sistema zaščite pred delovanjem strele, ali pa zapisniki o opravljenih preverjanjih ne izkazujejo pozitivne strokovne ocene ustreznosti. Med pomanjkljivosti se največkrat ugotavlja prekinjenost ozemljitvenih vodov in izenačitve potencialov - električnih povezav med tujimi prevodnimi deli, ni načrtov ali pa so pomanjkljivi oz. se ne ujemajo z dejanskim stanjem, ni predpisanih označb na razdelilnikih, elementi v razdelilnikih pa so pomanjkljivo označeni. Se pa stanje na tem področju, v primerjavi z opravljenimi nadzori v preteklih letih, izboljšuje.

- Na področju protieksplzijske zaščite (opreme in zaščitnih sistemov, namenjenih uporabi v potencialno eksplozivnih atmosferah) ni bilo ugotovljenih večjih nepravilnosti in pomanjkljivosti.

5.1.4 Prekrškovni postopek

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike so v letu 2022 uvedli 5 prekrškovnih zadev. Izdana je bila 1 odločba z globo po Zakonu o prekrških. V letu 2022 je bila rešena 1 zahteva za sodno varstvo.

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
5	1	0	1	0	1

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za elektro energetiko je razvidno iz spodnje tabele:

2022	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	500
Plačilo terjatev	500
Plačilo s 50% popustom	0

5.1.5 Akcije v letu 2022

Nadzori nad izpolnjevanjem minimalnih tehničnih zahtev za varno, kakovostno in učinkovito vzdrževanje mHE ter minimalne tehnične in varnostne zahteve za izvajanje nalog obratovanja mHE.

Namen teh nadzorov je zagotavljanje nemotenega delovanja mHE, ki so priključene na sistem, nemoteno delovanja sistema ter varnost ljudi in premoženja.

Izvedenih je bilo 172 inšpekcijskih pregledov Naloga je bila izvedena v skladu s pričakovanji.

Usmerjeni nadzori nad obratovanjem distribucijskih TP, ki so napajalne točke razpršenih nizkonapetostnih omrežij

Zaradi vse večjega priključevanja razpršenih virov na nizkonapetostno omrežje bodo energetski inšpektorji za področje elektro energetike v letu 2022 izvajali usmerjene nadzore nad obratovanjem distribucijskih TP, ki so napajalne točke teh nizkonapetostnih omrežij. Nadzori se bodo vršili na podlagi zahtev Pravilnika o obratovanju elektroenergetskih postrojev (Uradni list RS, št. 56/16). Namen teh nadzorov je izpolnjevanje minimalnih tehničnih in varnostnih zahtev za izvajanje nalog obratovanja EEP.

Izvedenih je bilo 186 inšpekcijskih pregledov, kjer so inšpektorji preverjali ali zavezanci upoštevajo določila Energetskega zakona. naloga je bila izvedene v skladu s pričakovanji.

5.1.6. Ostalo

Mednarodno sodelovanje

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike v letu 2022 niso sodelovali v nobeni mednarodni skupini.

Zaključek

V letu 2022 je 10 energetskih inšpektorjev za področje elektro energetike opravilo 1362 inšpekcijskih pregledov, od tega 102 po Zakonu o nealezljivih boleznih in 1260 na področju elektro energetike. Število izvedenih inšpekcijskih nadzorov je precej večje od načrtovanega števila, kar je posledica večjega števila nadzorov na distribucijskem in prenosnem električnem omrežju.

Kljub precejšnji obremenjenosti inšpektorjev je bil inšpekcijski nadzor elektroenergetskih naprav opravljen kvalitetno.

5.2 PODROČJE STROJNE ENERGETIKE

Temeljna naloga inšpektorjev na področju strojne energetike je inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov s področja strojne energetike in v okviru inšpekcijskih pooblastil zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja strojnih energetskih naprav, napeljav in postrojenj. Inšpektorat na področju strojne energetike izvaja nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov, standardov in drugih predpisov, ki veljajo za področje strojne energetike.

5.2.1 Pristojnost in zakonodaja

Naloge in pristojnosti energetske inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju strojne energetike so opredeljene v Energetskem zakonu (EZ-1; Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP in 44/22) in v Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/11 in 29/23), predpisih, ki so bili sprejeti na podlagi Energetskega zakona in drugih predpisih, ki veljajo za področje strojne energetike.

5.2.2 Inšpekcijski nadzor

Na področju strojne energetike energetske inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov in standardov, ki veljajo za področje strojne energetike, na energetskih objektih, napravah, postrojih in napeljavah.

Inšpektorji izvajajo nadzor tudi nad drugimi energetskimi napravami, vzdrževalnimi deli v javno korist na področju strojne energetike, načinom delitve in obračuna stroškov za toploto, energetskimi koncepti lokalnih skupnosti in ogrevalnimi oziroma klimatskimi sistemi. V okviru opravljanja nadzorov inšpektorji preverjajo tudi strokovnost in usposobljenost delavcev, ki upravljajo z energetskimi napravami.

Energetske inšpektorji za področje strojne energetike s svojim delom pripomorejo k zagotavljanju odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti že v procesu gradnje ali rekonstrukcije elektroenergetskih naprav. S preventivnim delom pri inšpekcijskem nadzoru nad rednim obratovanjem termoenergetskih naprav je dosežena večja varnost in zanesljivost. S tem je doseženo, da je v rednem obratovanju teh naprav manj ukrepov za odpravo nepravilnosti.

Inšpekcijski nadzor zajema:

- proizvodnja električne energije in toplote,
- energetske naprave,
- prenosna in distribucijska omrežja,
- kurjena in drugače ogrevana oprema,
- oprema pod tlakom v uporabi,
- premična tlačna oprema,
- delitev in obračun toplote v objektih z več posameznimi deli,
- ogrevalni in klimatski sistemi,
- nadzor nad dobavitelji lesne biomase končnim odjemalcem,
- nadzor nad vsebnostjo biogoriv pri distributerjih tekočih goriv za promet,
- nadzor nad energetskimi izkaznicami

5.2.3 Inšpekcijski upravni postopek

Energetske inšpektorji za področje strojne energetike so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2022. Prejeli so 86 prijav, katerih večina se je nanašala na način delitve toplote v večstanovanjskih objektih. V letu 2022 so, poleg 348 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, uvedli 632 novih inšpekcijskih zadev in rešili 675 zadev. V letu 2022 je bilo opravljenih 707 inšpekcijskih pregledov, največ na kurjeni in drugače ogrevani opremi, opremi pod tlakom v uporabi in na inšpekcijskih pregledov energetskih naprav.

2022	Inšpekcija za energetiko za področje strojne energetike
Število prejetih prijav	86
Število obravnavanih zadev	980

V letu 2022 so energetske inšpektorji za področje strojne energetike v zvezi s postopki izdali 51 odgovorov prijaviteljem ter 42 odgovorov in dopisov drugim organom. V letu 2022 so energetske inšpektorji za področje strojne energetike prejeli 5 pritožb zoper izdan upravni akt.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2022 je razvidno iz naslednje tabele:

2022	Upravna dejanja in ukrepi
Inšpekcijske zadeve začete v tekočem letu	632
Zapisnik: redni pregled	549
Zapisnik: izredni pregled	110
Zapisnik: kontrolni pregled	48
Odločba	48
Opozorilo po ZIN	163
Sklep: ustavitev postopka	213
Sklep: dovolitve izvršbe	7
Ostali sklepi	27
Število odgovorov prijaviteljem	56
Število dopisov in odgovorov drugim organom	54

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je energetska inšpekcija za področje strojne energetike glede na plan za leto 2022 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2022	Realizacija 2022	% izpolnitve plana
Področje proizvodnje električne energije in toplote	10	9	90
Energetske naprave	80	112	140
Prenosna in distribucijska omrežja	25	21	84
Kurjena in drugače ogrevana tlačna oprema	80	118	147
Strojna oprema v eksplozijsko varni izvedbi	20	21	105
Oprema pod tlakom v uporabi	200	201	100
Premična tlačna oprema in uporaba utekočinjenega plina	60	65	108
Delitev in obračun toplote v objektih z več kot štirimi posameznimi deli	40	37	93
Nadzor klimatskih in ogrevalnih naprav	20	10	50
Nadzor nad dobavitelji lesne biomase končnim odjemalcem	10	1	10

Nadzor nad vsebnostjo biogoriv pri distributerjih tekočih goriv za promet	5	10	150
Nadzor nad energetskimi izkaznicami stavb	50	30	60
SKUPNO ŠTEVILO:	600	635	106
Nadzori po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-191)	-	72	

Opomba: ¹⁾ V letu 2022 so bili v prvem tromesečju opravljeni dodatni izredni nadzori po ZNB, ki niso predmet standardnega načrtovanja obveznosti iz pristojnosti inšpektorata in niso šteti kot standardni inšpekcijski nadzori .

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja energetskih naprav:

- Delavci, ki upravljajo energetske naprave, niso usposobljeni za upravljanje teh energetskih naprav skladno s Pravilnikom o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav (Ur. l. RS št. 92/15).
- Lastnik opreme pod tlakom ni razvrstil opreme pod tlakom glede na stopnjo nevarnosti in ni zagotovil pregledovanja opreme pod tlakom skladno s Pravilnikom o pregledovanju in preskušanju opreme pod tlakom (Ur. l. RS, št. 92/08 in 17/11).
- Ugotovljene so bile nepravilnosti pri skladiščenju UNP premične tlačne opreme – jeklenk.
- Delodajalec ni pridobil certifikata o skladnosti vgraditve in certifikata o skladnosti vzdrževanja opreme v eksplozijsko ogroženih prostorih.
  - Distributer plinastih in tekočih goriv za promet je dal v letu 2022 na trg biogoriva ali druge obnovljive vire energije za promet v manjšem deležu, kot je določen v akcijskem glede na količino goriv, ki jih je dal na trg v tem letu.

5.2.4 Prekrškovni postopek

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike so v letu 2022 uvedli 6 prekrškovnih zadev.

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
6	0	0	2	1	0

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili energetski inšpektorji za področje strojne energetike je razvidno iz spodnje tabele:

2022	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	0
Plačilo terjatev	0
Plačilo s 50% popustom	0

5.2.5 Akcije v letu 2022

Usmerjen nadzor nad proizvajalci tekočih goriv, ki se uporabljajo v prometu

Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21 in 189/21) v 59. členu določa, da morajo dobavitelji goriva dati v posameznem letu na trg energijo iz obnovljivih virov energije za uporabo v prometnem sektorju najmanj v deležu, ki ga določi Vlada. Prodajalci tekočih goriv, ki se uporabljajo v cestnem prometu pa morajo poročati ministrstvu o količini prodanih goriv za preteklo leto.

V poročilu morajo biti podatki ločeni za posamezne vrste goriv oziroma njihovih mešanic in strukturirani glede na kupce goriv. V letu 2021 so na Ministrstvu za infrastrukturo ugotovili, da obstaja verjetnost, da nekateri prodajalci goriv ne sporočajo pravih podatkov, zato bodo energetski inšpektorji za strojno področje na podlagi prijav in obvestil ministrstva uvedli nadzore pri teh prodajalcih goriv.

V letu 2022 so energetski inšpektorji za strojno energetiko izvedli 10 inšpekcijskih pregledov nad prodajalci tekočih goriv, ki se uporabljajo v prometu.

Nadzor nad skladiščenjem jeklenk UNP pri distributerjih in prodajalcih

Ker je bilo v letu 2021 ugotovljeno, da obstajajo skladišča na bencinskih servisih in po vaseh pri trgovinah, kjer so jeklenke skladiščene kar v mobilnih kontejnerjih na dvoriščih so inšpektorji v letu 2022 nadaljevali z izvajali usmerjenimi nadzori nad skladiščenjem jeklenk UNP pri distributerjih in prodajalcih na podlagi Pravilnika in Tehničnih predpisov o utekočinjenem naftnem plinu (Ur. l. RS št. 22/91). Namen teh nadzorov je zagotavljanje varne prodaje in skladiščenja UNP jeklenk.

Inšpektorji so v letu 2022 izvedli 17 inšpekcijskih nadzorov nad skladiščenjem jeklenk UNP. Pri tem so izdali v 9 primerih ustavili inšpekcijski postopek na zapisnik in izrekli 8 opozoril na zapisnik. Ugotovljene so bile nepravilnosti pri skladiščenju UNP premične tlačne opreme – jeklenk.

5.2.6 Ostalo

Mednarodno sodelovanje

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike so v letu 2022 sodelovali v mednarodnih skupini TPED AdCo group, ki je strokovna skupina za premično tlačno opremo. Praviloma so srečanja dvakrat letno, kjer si inšpektorji izmenjujejo izkušnje in se obenem tudi strokovno izobražujejo.

Zaključek

V letu 2022 je 9 energetskih inšpektorjev za področje strojne energetike opravilo 707 inšpekcijskih pregledov, od tega 72 po Zakonu o nalezljivih boleznih in 635 na področju strojne energetike.

Kljub precejšnji obremenjenosti inšpektorjev je bil inšpekcijski nadzor termoenergetskih naprav opravljen kakovostno, kar se posredno izkazuje tudi v razmeroma majhnem številu prijavljenih okvar glede na zastarelost energetskih naprav.

5.3 PODROČJE RUDARSTVA

Podlaga za izvajanje nadzora rudarskih inšpektorjev so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva, varnosti in zdravja pri delu, skladnosti proizvodov ter zakoni o zapiranju rudnikov. Pri izvajanju nadzora iz varnosti in zdravja pri delu pri rudarskih delih ima rudarski inšpektor pravice inšpektorja za delo in pravice tržnega inšpektorja pri nadzoru strojev, protieksplzijske zaščite in osebne varovalne oprem. Rudarski inšpektor opravlja tudi nadzor monitoringa vplivov rudarskih del na okolje in nadzor rudnikov v zapiranju in nad rudarskimi muzeji. Posebnost pri nadzoru rudarskih inšpektorjev je predpisana periodika ter takojšnja raziskava nesreč pri delu in nevarnih pojavov. Pri izvajalcih rudarskih del, ki pri izvajanju del potrebujejo električne naprave in instalacije nadzor izvaja rudarski elektroenergetski inšpektor.

Rudarski elektroenergetski inšpektor izvaja nadzor na podlagi Zakona o rudarstvu in Pravilnika o zahteva za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin.

5.3.1 Pristojnost in zakonodaja

Podlaga za izvajanje nadzora so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva, varnosti in zdravja pri delu, skladnosti proizvodov ter zakoni o zapiranju rudnikov.

Pooblastila in pristojnosti rudarske inšpekcije so opredeljene v:

- Zakonu o rudarstvu (ZRud-1, Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ in 54/22),
- Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, Uradni list RS, št. 43/11),
- Zakonu o inšpekciji dela (ZID-1, Uradni list RS, št. 19/14, 55/17),
- Zakonu o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1, Uradni list RS, št. 101/03),
- Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/11 in 29/23).

5.3.2 Inšpekcijski nadzor

Rudarski inšpektorji so v letu 2022 izvajali inšpekcijski nadzor pri nosilcih rudarske pravice in izvajalcih rudarskih del pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin. Poleg tega so izvajali nadzor pri graditvi objektov z minerskimi in vrtnimi deli ter vrtnjem vrtin nad 300 m globine, kot to določa 123. člen ZRud-1.

Na področju Republike Slovenije je podeljeno 200 rudarskih pravic, kar pomeni 200 rudnikov za površinsko in podzemno pridobivanje. Inšpekcija izvaja nadzor nad izvajanjem rudarskih del pri raziskovanju in izkoriščanju na tehničnem področju in na področju varnosti in zdravja pri delu, kar pomeni nadzor rudarskih družb in samostojnih podjetnikov, ki so nosilci rudarske pravice na 200 lokacijah, nadzor kamnolomov, ki imajo dovoljenje za izvajanje rudarskih del pri sanaciji po starem zakonu o rudarstvu, nadzor enega premogovnika, kjer se še odkopava premog vključno z rudniki v zapiranju ter pridobivanje nafte in nadzor reševalnih postaj rudnikov (4 reševalne postaje).

Nekateri nosilci rudarske pravice rudarska dela ne izvajajo sami, ampak za to najamejo izvajalca rudarskih del (izvajalske pogodbe). Pri izvajalcih rudarskih del inšpektorji nadzirajo ali so le ti usposobljeni za izvajanje teh del in če rudarska dela izvajajo v skladu s tehnično dokumentacijo.

Naloga rudarskih inšpektorjev je zagotavljanje skladnosti izkoriščanja z določili koncesijskih pogodb in preverjanje skladnosti del s potrjeno tehnično dokumentacijo ter zagotavljanje postopkov opustitve rudarskih del.

Inšpekcijski nadzor po določbah ZRud-1 in ZVZD-1 in podrejenih predpisov zajema:

- nosilce rudarske pravice za izkoriščanje,
- izvajalce rudarskih del,
- nadzor pri izdelavi in sanaciji predorov,
- nadzor pri graditvi objektov z minerskimi in vrtnimi deli ter vrtnjem vrtin nad 300 m globine,
- raziskave delavnih nesreč in nevarnih pojavov,
- nezakonito izkoriščanje mineralnih surovin in nepravilno miniranje v pridobivalnih prostorih oziroma pri graditvi objektov,
- mnenja po ZRud-1.

Za inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev je določena periodika izvajanja. Periodika nadzora je določena v 127. členu ZRud-1.

Rudarski inšpektorji imajo pooblastila delovnih inšpektorjev, kot to določata 72. člen ZVZD-1 in 125. člen ZRud-1. Rudarski inšpektorji izvajajo nadzor na podlagi ZVZD-1 pri rudarskih in podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela. Kadar rudarski inšpektorji nadzorujejo izvajanje ukrepov s področja varnosti in zdravju pri delu pri izvajanju rudarskih del po določbah ZRud-1, ima rudarski inšpektor pravice in dolžnosti kot jih ima inšpektor za delo.

Rudarski inšpektor mora v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku takoj na mestu pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, odrediti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave. Poleg tega mora izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče (127. člen ZRud-1). Zaradi te določbe je v okviru rudarske inšpekcije, v povezavi s Centrom za obveščanje RS, organizirana stalna pripravljenost rudarskih inšpektorjev izven rednega delovnega časa.

Na podlagi določil ZRud-1 je inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev razdeljen na dve osnovni področji, in sicer na raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin ter na izvajanje rudarskih del, ki niso v neposredni povezavi z raziskovanjem in izkoriščanjem mineralnih surovin.

Redni inšpekcijski nadzor je v letu 2022 obsegal nadzor rudnikov s podzemnim pridobivanjem z obrati in strokovnimi službami, nadzor pri pridobivanju ogljikovodikov v SV Sloveniji, nadzor rudarskih družb pri površinskem pridobivanjem mineralnih surovin, opravljen je bil nadzor pri izvajalcih rudarskih del, poleg tega je bil opravljen nadzor na rudniških prostorih s podeljenimi rudarskimi pravicami za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin. V letu 2022 so rudarski inšpektorji izvajali nadzor pri izgradnji predorov, in sicer predorov drugega tira Divača – Koper, predora Pekel in pri izgradnji druge cevi Karavanškega predora.

Na rudnikih, kjer še delujejo rudarske reševalne službe je bil opravljen nadzor nad delovanjem rudarskih reševalnih služb. Rudarski inšpektorji so v letu 2022 opravljali tudi nadzor nad izvajanjem razstreljevanja izven rudniških prostorov, nadzor pri izvajanju vrtalnih del globine nad 300 m izven rudniških prostorov in nadzor nad obratovanjem treh podzemnih rudarskih muzejev.

5.3.3 Inšpekcijski upravni postopek

Rudarski inšpektorji so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2022. Prejeli so 53 prijav. Večina prijav se je nanašala na nezakonita rudarska dela in miniranje. V letu 2022 so, poleg 575 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, uvedli 317 novih inšpekcijskih zadev in rešili 160 zadev. V letu 2022 so izvedli 421 inšpekcijskih pregledov. Rudarski inšpektorji so nadzirali nosilce rudarske pravice, izvajalce rudarskih del in izvajalce del pri izgradnji predorov.

2022	Inšpekcija za rudarstvo
Število prejetih prijav	53
Število obravnavanih zadev	892

V letu 2022 so rudarski inšpektorji v zvezi s postopki izdali 29 odgovorov prijaviteljem ter 17 odgovorov in dopisov drugim organom. Rudarski inšpektorji so v letu 2022 prejeli 1 odločitev drugostopnega organa. Pritožb na njihove odločitve ni bilo.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2022 je razvidno iz naslednje tabele:

2022	Upravna dejanja in ukrepi
Podatki o dejanjih in ukrepih	Število
Inšpekcijske zadeve začete v tekočem letu	317
Zapisnik: redni pregled	222
Zapisnik: izredni pregled	156
Zapisnik: kontrolni pregled	39
Mnenje vzrok nastanka delovne nesreče	4
Mnenje vzrok nastanka nevarnega pojava	1
Mnenje po 22., 23. in 24. členu ZRud-1	22
Odločba	27
Opozorilo po ZIN	72
Sklep: ustavitev postopka	87

Sklep: dovolitev izvršbe	6
Ostali sklepi	11
Število odgovorov prijaviteljem	37
Število dopisov in odgovorov drugim organom	75

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je rudarska inšpekcija glede na plan za leto 2022 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2022	Realizacija 2022	% izpolnitve plana
Nosilci rudarske pravice (podzemno pridobivanje mineralne surovine, površinsko pridobivanje mineralne surovine, pridobivanje mineralne surovine z vrtanjem)	80	93	116
Izvajalci rudarskih del (podzemno pridobivanje mineralne surovine, površinsko pridobivanje mineralne surovine, pridobivanje mineralne surovine z vrtanjem)	60	61	102
Graditev objektov z minerskimi deli z minerskimi in vrtalnimi deli ter vrtanjem vrtn nad 300 m globine	15	18	120
Nadzor pri izdelavi in sanaciji predorov	15	17	113
Raziskave delovnih nesreč in nevarnih pojavov	5	4	80
COVID nadzori na podlagi določil ZVZD-1	25	3	12
Izredni inšpekcijski nadzori (prijave, nezakonito izkoriščanje mineralnih surovin in nepravilno miniranje v pridobivalnih prostorih oziroma pri graditvi objektov)	10	9	90
Nadzor nad nezakonitimi rudarskimi deli	20	41	105
Zavezanci, ki pri izvajanju rudarskih del potrebujejo električne naprave in instalacije	70	82	117
SKUPNO ŠTEVILO:	300	328	109
Nadzori po ZNB s ciljem preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19 ¹⁾	-	92	

Opomba: ¹⁾ V letu 2022 so bili v prvem tromesečju opravljeni dodatni izredni nadzori po ZNB, ki niso predmet standardnega načrtovanja obveznosti iz pristojnosti inšpektorata in niso šteti kot standardni inšpekcijski nadzori.

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja v rudarstvu:

- Z vidika inšpekcijskega nadzora je površinsko pridobivanje po številu objektov in pridobivalnih prostorov najobširnejše nadzor nad varnostjo in zdravjem delavcev pa je pri podzemnem pridobivanju bolj zahtevno.
- Večina pridobivalnih prostorov v Rudarski knjigi je že »ugotovljenih«, vendar je na posameznih lokacijah Ministrstvo za infrastrukturo ugotovilo neskladja.
- V letu 2022 so glede na urejenost pridobivalnih prostorov v Rudarski knjigi zavezanci nadaljevali z izdelavo elaboratov o zalogah in virih in si tudi pridobilo potrdilo o stanju zalog in virov.
- Problem je pridobljena mineralna surovine pri gradbenih delih in nadzor nad količino mineralne surovine, ki jo investitor ne porabi pri gradnji.
- Število nezakonitih rudarskih del se še vedno povečuje. Večina nezakonitega izkoriščanja mineralne surovine se izvaja na gozdnih oziroma kmetijskih zemljiških, zato rudarski inšpektorji v skladu s 139. členom Zrud-1 sodelujejo z gozdarskimi in kmetijskimi inšpektorji.

- Rudarski inšpektorji ugotavljajo, da nekateri zavezanci rudarska dela ne izvajajo v skladu z rudarsko projektno dokumentacijo, zato je bilo z namenom ureditve stanja izdanih več odločb.
- Nekateri zavezanci še vedno nimajo urejene namenska rabe zemljišč, na katerih se izvaja izkoriščanje mineralne surovine ali izdelanega OPPN-ja. Zemljišča, kjer se nahaja površinski kop je še vedno gozd ali kmetijsko zemljišče.
- Ugotavlja se, da so postopki opustitve izvajanja rudarskih del počasni, saj Ministrstvo za infrastrukturo zaradi kadrovske podhranjenosti ne uspe pravočasno obravnavati vseh vlog in imenovati komisije za tehnični pregled.
- Podzemno pridobivanje premoga se izvaja samo še v premogovniku Velenje.
- Ugotavlja se, da nekateri zavezanci ne izvajajo meritev elektro naprav, električnih inštalacij in ozemljitev ter ne vodijo ustrezne evidence. Manjkajoča enopolna shema, neskladno vgrajena elektro oprema z enopolno shemo.
- Kljub zapiranju rudnikov v Sloveniji še vedno delujejo 4 reševalne čete, in sicer Premogovnika Velenje, Rudnika Trbovlje – Hrastnik, Petrola Geo Lendava in Rudnika Idrija.
- Rudarska reševalna četa Premogovnika Velenje je vključena v sistem reševanja pri Upravi za zaščito in reševanje. Usposabljanje reševalcev poteka po sprejetih programih, pregledovanje reševalne opreme pa izvaja pooblaščenec. Rudarske reševalne službe na področju usposabljanja in nudenja pomoči usklajuje Koordinacijski odbor reševalnih služb rudnikov Slovenije, kjer aktivno sodelujejo tudi rudarski inšpektorji.

5.3.4 Prekrškovni postopek

Rudarski inšpektorji si v letu 2022 uvedli 2 prekrškovni zadevi.

št. postopkov	št. opozoril	št. PN	št. odl. GLOBA	št. odl. OPOMIN	št. ZSV	št. obdol. predlogo
2	0	0	1	0	0	0

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili rudarski inšpektorji je razvidno iz spodnje tabele:

2022	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	10.500
Plačilo terjatev	5.250
Plačilo s 50% popustom	5.250

5.3.5 Akcije v letu 2022

Nadzor nad varnostjo in zdravjem pri delu pri gradnji predorov (72. člen ZVZD-1)

V letu 2022 so rudarski inšpektorji nadzirali dela pri gradnji Karavanškega predora, železniškega predora Pekel in železniških predorov trase II. tira Divača – Koper. Rudarski inšpektorji so izvajali usmerjene nadzore nad izvajanjem rudarskih del in varnostjo in zdravjem pri delu pri gradnji predorov. Nadzori se izvajali na podlagi 71. člena ZRud-1, ki določa da spadajo med zahtevna rudarska dela vse vrste razstreljevanj in na podlagi 72. člen ZVZD-1, ki določa da nadzor nad izvajanjem ZVZD-1, predpisov, izdanih na njegovi podlagi, in drugih predpisov o varnosti in zdravju pri delu, ter nad varnostnimi ukrepi, določenimi s splošnimi akti delodajalca in kolektivnimi pogodbami pri rudarskih in

---

podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela in v skladu s posebnimi predpisi, ki ureja rudarstvo.

Opravljenih je bilo 17 inšpekcijskih nadzorov.

Nadzor nad izkoriščanjem mineralne surovine izven odobrenih pridobivalnih prostor, ki so »ugotovljeni« v Rudarski knjigi

ZRud-1 določa, da če rudarski inšpektor ob opravljanju nadzorstva sam ali na podlagi obvestila ugotovi, da se na zemljiščih, za katera so izdani prostorski akti, namenjeni rudarstvu izvajajo nezakonita rudarska dela, odredi, da se dela takoj prenehajo izvajati, o nezakonitih rudarskih delih nemudoma obvesti krajevno pristojno državno tožilstvo in odredi, da se na stroške izvajalca izvede sanacija nelegalnega kopa.

Opravljenih je bilo 12 inšpekcijskih nadzorov.

5.3.6 Ostalo

Mednarodno sodelovanje

V času med 25.9.2022 in 28.9.2022 je poljski državni organ State mining authority iz Katowic organiziral tradicionalno posvetovanje predstavnikov evropskih državnih rudarskih oblasti in uprav. Posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki Nemčije, Poljske, Romunije, Finske, Ukrajine, Velike Britanije, Češke, Slovaške...

Udeležba na posvetovanju predstavnikov evropskih državnih rudarskih oblasti in uprav je pomembna predvsem zaradi vsebinskih razgovorov na katerih se delegacije dogovorijo o ključni vsebini naslednjega posvetovanja, na katero so naravnana strokovna predavanja. Tema letošnjega posvetovanja je bila Pravni vidiki odgovornosti za trenutno nastalo rudarsko škodo, povzročeno z delovanjem nekdanjih ali opuščenih rudarskih obratov (Legal aspects of liability for currently occurring mining damages caused by the activities of former or abandoned mining plants).

Udeležba na tovrstnem posvetovanju je planirana v programu letnih obveznosti IRSI in je zelo pomembna za delo rudarskih inšpektorjev, ker se vzpostavljajo tudi neposredni osebni kontakti s predstavniki nadzornih organov, ki delujejo na rudarskem področju nadzora. Tako bodo rudarski inšpektorji pridobili nove informacije s področja izvajanja rudarskega nadzora v nekaterih drugih državah EU.

Zaključek

V letu 2022 so 4 rudarski inšpektorji in 1 rudarski elektroenergetski inšpektor opravili 328 inšpekcijskih pregledov, od tega 92 po Zakonu o nalezljivih boleznih.

Inšpekcijski nadzor je bil opravljen v okviru zastavljenih ciljev, kar pomeni da so rudarski inšpektorji pri izvajalcih rudarskih del pripomogli k zagotavljanju javnega interesa, in sicer na področju varnosti in zdravju pri delu, varovanja okolja, ustreznosti delovne in varovalne opreme ter na področju protieksplzijske zaščite v ogroženih območjih.

5.3.7 POROČILO O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU V RUDARSTVU

Rudarski inšpektorji imajo pooblastila delovnih inšpektorjev, kot to določata 72. člen ZVZD-1 in 125. člen ZRud-1. Inšpekcijski nadzor izvajajo na podlagi ZVZD-1 pri rudarskih in podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela.

ZRud-1 določa, da mora rudarski inšpektor v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku takoj na mestu pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, določiti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave. Poleg tega mora izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče (prvi odstavek 127. člena ZRud-1 Ur.l. RS št. 14/2014).

Na podlagi določil ZVZD-1 rudarski inšpektorji vsako leto izdelajo poročilo o stanju varnosti in zdravja pri delu v rudarstvu. Podatki o varnosti in zdravju pri delu so prikazani v tabelah in diagramih podanih v tem poglavju.

5.3.7.1 Uvod

Dejavnost slovenskega rudarstva oziroma dejavnost izvajanja rudarskih del je v letu 2022 predstavljalo pridobivanje lignita v Premogovniku Velenje, v omejenem obsegu so se pridobivali ogljikovodiki na naftnih poljih v Lendavi, soliden delež predstavlja podzemno pridobivanje blokov naravnega kamna v Sežani in v Hotavljah. V piranskih solinah se pridobiva mineralna surovina – morska sol. Največji delež pridobljene mineralne surovine predstavlja tehnični kamen za potrebe gradbeništva.

Zapiralna dela na površini Rudnika Trbovlje – Hrastnik so se v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije (ZPZRTH-H), (Uradni list Republike Slovenije, št. 204/2021 z dne 28.12.2021), podaljšala do 31. decembra 2023. Rudarska dela so zaključena v rudnikih Zagorje, Senovo, Kanižarica in Žirovski vrh.

Za rudnik Idrija je pristojni organ izdal odločbo o ukinitvi pravic in obveznosti v letu 2014. Vzdrževanje dela jame, ki ni zalit z vodo in monitoringa vplivnega območja rudnika s pripadajočimi objekti na površini, pa se je z odločbo Ministrstva za infrastrukturo št. 361-30/2011-DE-36 z dne 28. 11. 2014 preneslo na Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija.

5.3.7.2 Varnost in zdravje pri delu v rudarstvu

Podatki o varnosti in zdravju pri delu so prikazani v tabelah in diagramih podanih v tem poglavju.

Tabela 1: Število nesreč v RS na področju rudarstva in število izgubljenih dnin za obdobje od leta 1995 do leta 2022

Leto	Število nesreč	Lahke nesreče	Težje nesreče	Smrtne nesreče	Število zaposlenih	Izgubljene dnine
1995	888	875	12	1	8.430	28.513
1996	854	844	9	1	7.879	27.607
1997	736	734	2	0	7.624	25.950
1998	628	624	4	0	7.365	20.513
1999	525	516	8	1	6.815	18.903
2000	454	445	8	1	5.801	16.535
2001	411	402	4	5	5.613	12.101
2002	300	294	4	2	5.248	9.447
2003	363	352	8	3	5.167	10.412
2004	301	292	7	2	4.679	8.239
2005	258	256	1	1	4.255	6.232
2006	278	265	12	1	4.696	8.341
2007	215	203	11	1	4.448	6.797
2008	212	203	7	2	4.968	6.792
2009	163	154	9	0	3.227	4.440
2010	165	158	7	0	2.943	3.112
2011	134	122	12	0	2.956	3.913
2012	129	122	7	0	2.492	4.744
2013	123	117	6	0	2.832	4.722
2014	138	134	3	1	3.537	4.003
2015	151	143	8	0	3.349	5.679

2016	145	142	3	0	3.045	6.661
2017	142	134	8	0	3.244	12.006
2018	162	149	13	0	3.174	11.295
2019	191	183	6	2	3.270	12.253
2020	159	153	6	0	3.099	14.376
2021	144	138	6	0	3.202	12.845
2022	150	148	2	0	2.973	13.606

Tabela podaja pregled števila vseh nesreč, število lahkih nesreč, število težjih nesreč, smrtne nesreče, število zaposlenih in izgubljene dnine v obdobju od leta 1995 do 2022.

Število nesreč pri delu v letu 2022 predstavlja okoli 17 % delež vseh nesreč glede na leto 1995, kar pomeni 83 % zmanjšanje nesreč v danem obdobju. V letu 2022 se je število nesreč v primerjavi z letom 2021 povečalo za 4% (6 nesreč več). Število zaposlenih v rudarstvu se je v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 zmanjšalo za 7 % (229 zaposlenih manj).

V primerjavi z letom 2021 je število težjih nesreč v letu 2022 zmanjšalo iz 6 na 2 nesreči. V letu 2022 ni bilo nesreče s smrtnim izidom, prav tako ne v letu 2021 in letu 2020. Zadnje leto s smrtnimi nesrečami je bilo leto 2019 (dve smrtni nesreči). Povečalo se je število izgubljenih dnin iz 12.845 v letu 2021 na 13.606 v letu 2022. Indeks izgubljenih dnin za leto 2022 se je v primerjavi z letom 2021 povečal in znaša 1,06.

Število izgubljenih dnin na posamezno nesrečo se je nekoliko povečalo. To razmerje je v letu 2021 znašalo 89,20, izgubljene dnine na nesrečo, v letu 2022 pa 90,71 izgubljene dnine na nesrečo.

V obdobju od 1995 do 2022 se opazi, da je v letu 1995 znašal delež težjih nesreč glede na število zaposlenih 0,14 %, v letu 2021 je ta delež znašal 0,19 %, v letu 2022 pa se je zmanjšal na 0,07 %. Pred tem je v letu 2018 ta kazalnik znašal 0,41 %, v letu 2019 se je zmanjšal na 0,18%, v letu 2020 pa se je povečal na 0,19%.

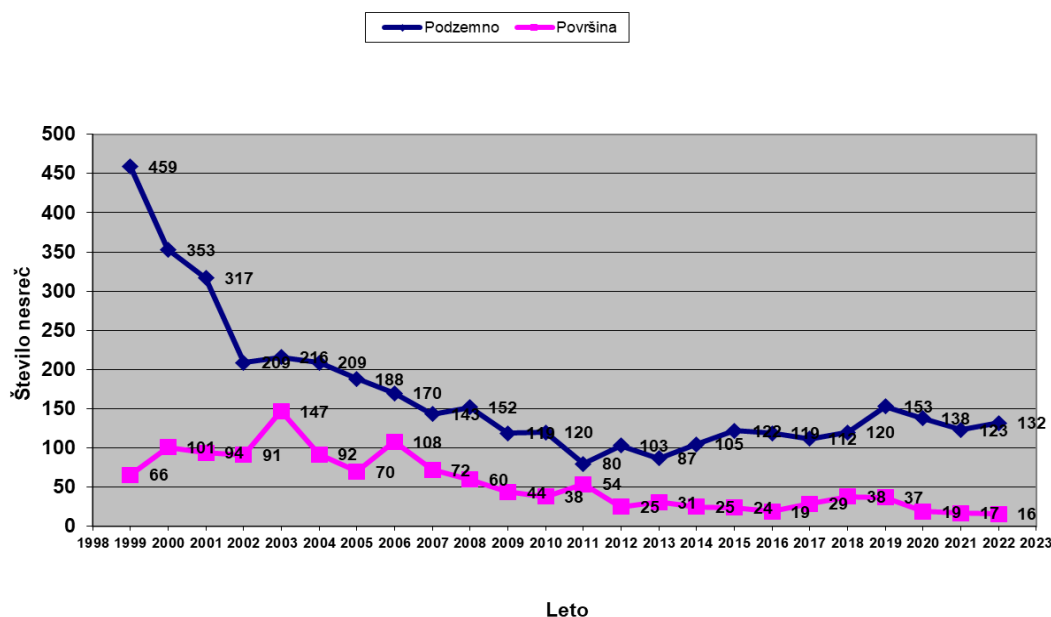
V navedenem obdobju je iz tabele 1 tudi razbrati, da je v letu 1995 znašala izguba dnin 3,38 dnin/zaposlenega, v letu 2018 se je povečala na 3,56 dnin/zaposlenega. V letu 2019, pa se je ta kazalnik rahlo povečal in sicer na vrednost 3,74 izgubljene dnine/zaposlenega. V letu 2020 je dosežen najvišji delež do sedaj in sicer 4,64 izgubljene dnine/zaposlenega, v letu 2021 se je delež spet znižal in znaša 4,01 izgubljene dnine/zaposlenega. V letu 2022 pa se je delež spet povečal in sicer na 4,58 izgubljene dnine/zaposlenega.

Indeks nesreč glede na število zaposlenih je v letu 1995 znašal 9,49, kar pomeni, da se je na 9,49 zaposlenih zgodila ena nesreča. Ta indeks je v letu 2021 znašal 22,24, v letu 2022 pa se je zmanjšal in znaša 19,82 (na 19,82 delavcev se zgodi 1 nesreča).

Iz zgoraj navedenih izračunanih parametrov je zaznati povečanje pri številu lažjih nesreč, medtem ko se je število težjih nesreč zmanjšalo. Glede primerjave števila izgubljenih dnin na nesrečo se je ta kazalnik v letu 2022 povečal. Iz indeksov se vidi, da se je število nesreč v letu 2022 povečalo za 4 % glede na leto 2021 medtem ko se je število izgubljenih dnin v letu 2022 povečalo za 6 % glede na leto 2021. Vse to je posledica nekoliko večjega števila nesreč v letu 2022 in daljše bolniške odsotnosti. Število zaposlenih je manjše kot v letu 2021 (7% manj zaposlenih v letu 2022 kot v letu 2021).

Diagram: Nesreče pri podzemnih delih in na površini v obdobju 1998 – 2022

Nesreče pri podzemnih delih in na površini

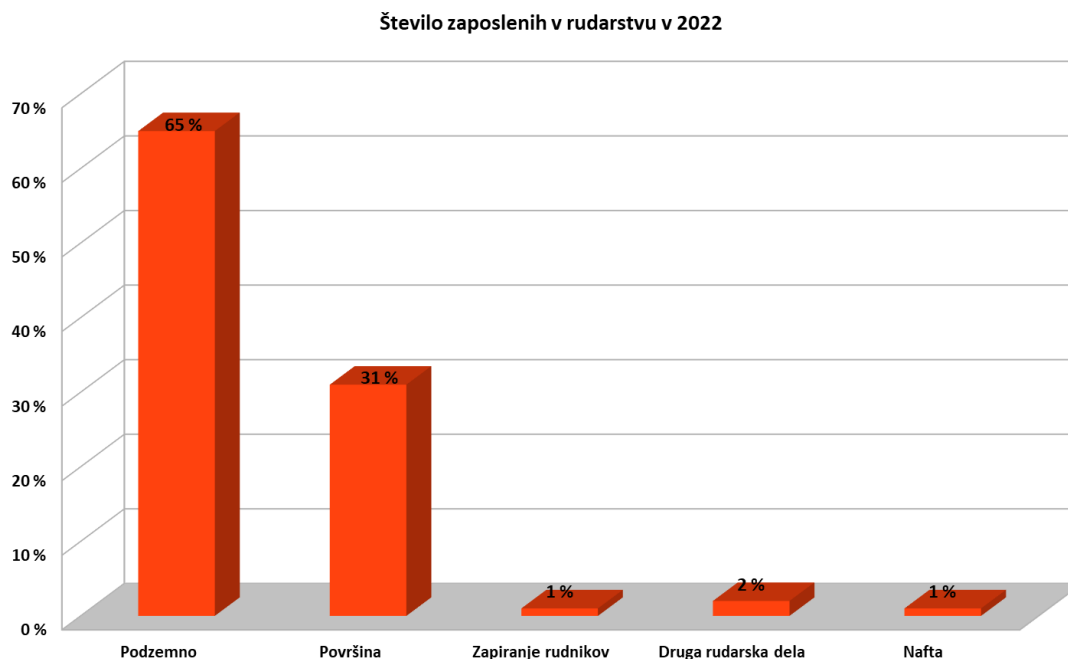
V diagramu je prikazana primerjava gibanja števila nesreč v dveh glavnih pod-dejavnostih površinsko in podzemno pridobivanje mineralnih surovin. Trend krivulje za površinsko pridobivanje kaže manjše zmanjšanje glede na leto 2021. Krivulja za podzemno pridobivanje kaže manjše povečanje števila nesreč v letu 2022. Pri podzemnem pridobivanju (modra krivulja) je največje zmanjšanje števila nesreč v obdobju od 1998 do 2002 in nato v obdobju od 2008 do 2011, navedeno je v povezavi z zmanjšanjem števila zaposlenih. Pri podzemnem pridobivanju se je povečalo število nesreč iz 87 v letu 2013 na 105 v letu 2014. V letu 2017 je bilo število nezgod 112, v letu 2018 pa 120. V letu 2019 se je število nezgod zopet povečalo na številko 153, kar približno enako število nezgod kot v letu 2008. Leta 2020 je bilo registriranih 138 nesreč in v letu 2021 123 nesreč, v letu 2022 pa se je število teh povečalo na 132. Pri površinskem pridobivanju (rožnata krivulja) se je v obdobju od leta 1995 do 2003 povečevalo število nesreč, po letu 2003 se je število nesreč zmanjševalo do minimuma v letu 2016, ko se je pripetilo 19 nesreč. V letu 2017 se je število nezgod povečalo na 29, v letu 2018 na 38, v letu 2019 na 37, leta 2020 je bilo 19 nesreč na površinskem pridobivanju, kar je 18 manj kot v letu 2019. V letu 2021 se je pri površinskem pridobivanju zgodilo 17 nezgod, v letu 2022 pa 16 nezgod.

Diagram: Število zaposlenih v rudarstvu v obdobju 1994 - 2022

Število zaposlenih v primerjavi z letom 2021 se je v letu 2022 zmanjšalo za 229 zaposlene oziroma za 7 %.

Diagram: Število zaposlenih v rudarstvu glede na dejavnost v letu 2022

Od vseh zaposlenih jih še vedno največ odpade na podzemno pridobivanje premoga 65 % (Premogovnik Velenje). Površinsko pridobivanje mineralnih surovin predstavlja 31 % delež. V ostalih pod-dejavnostih je zaposlenih le še 4% vseh zaposlenih v rudarstvu, od tega na pridobivanju nafte 1%, na zapiranju rudnikov 1% in na ostalih rudarskih delih 2%.

Diagram: Delež nesreč v rudarstvu v 2022

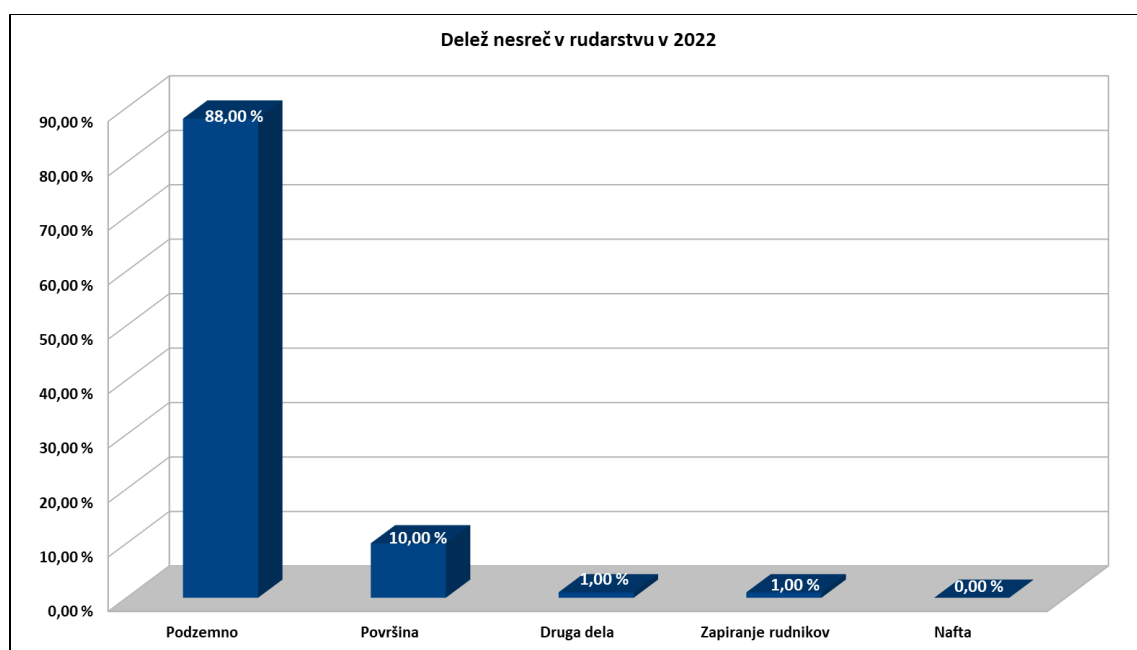

Diagram prikazuje deleže nesreč med posameznimi pod-dejavnostmi. Največji delež odpade na podzemno pridobivanje mineralne surovine (Premogovnik Velenje), kar je glede na naravo dela in pogoje dela tudi pričakovano. Pri podzemnem pridobivanju se je zgodilo 88 % vseh nesreč, 10 % pa pri površinskem pridobivanju mineralnih surovin in 2 % pri drugih delih.

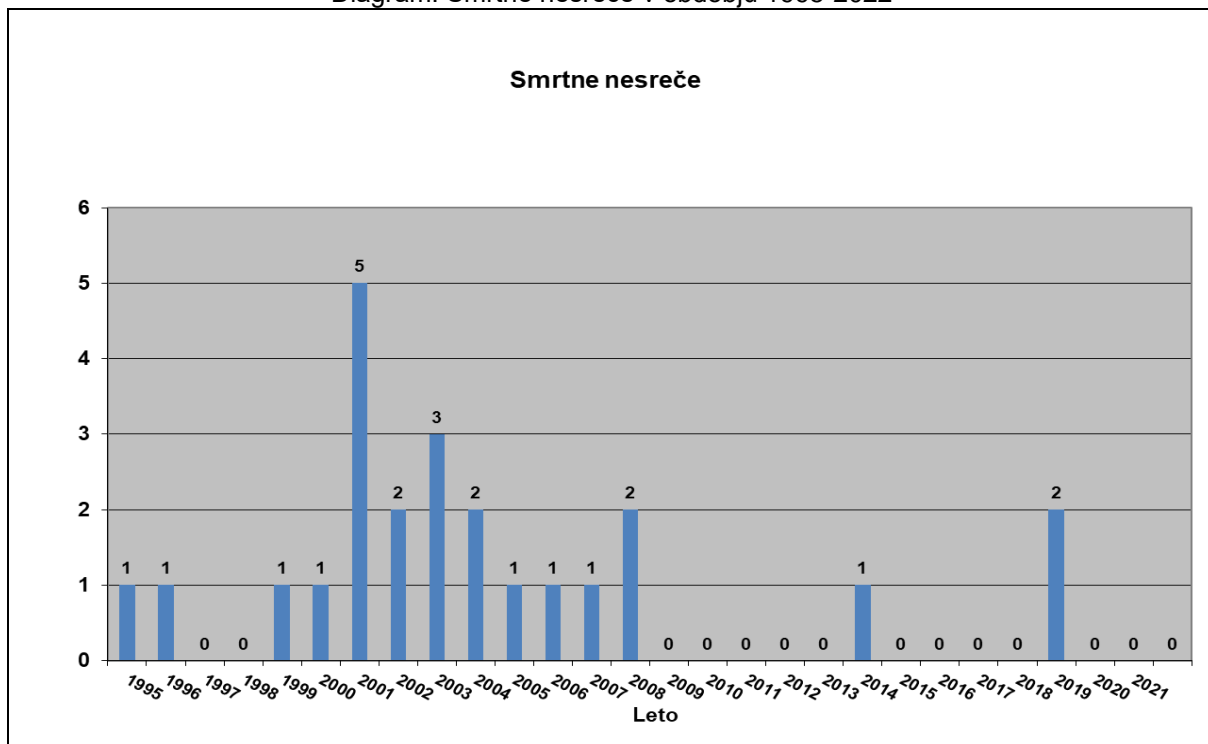
Tabela 2: Delež nesreč v rudarstvu glede na dejavnost

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Podzemno izkoriščanje	55%	44%	72%	73%	60%	80%	70%	76%	81%
Površinsko izkoriščanje	36%	29%	20%	23%	33%	19%	25%	18%	16%
Pridobivanje nafte	1%	1%	3%	1%	1%	0%	1%	1%	0,5%
Druga rudarska dela	5%	24%	4%	3%	5%	0%	2%	1%	2%
Zapiranje rudnikov	3%	2%	1%	0%	1%	1%	2%	4%	0,5%

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podzemno izkoriščanje	82%	79%	74%	80%	86%	85%	88%
Površinsko izkoriščanje	13%	20%	23%	19%	12%	12%	10%
Pridobivanje nafte	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%
Druga rudarska dela	4%	1%	2%	1%	1%	3%	1%
Zapiranje rudnikov	0%	0%	1%	0%	0%	0%	1%

Iz tabele 2 je razvidno, da tako kot v preteklih letih največji delež nesreč odpade na podzemno izkoriščanje mineralnih surovin, ki se nanaša na izvajanje rudarskih del v Premogovniku Velenje. Ta delež je v letu 2018 znašal 74 %, v letu 2019 pa 80 %, kar je za 6 % več kot v letu 2018. Trend rasti je ostal enak tudi leta 2020, tj. 86 %. V letu 2021 pa je ta delež padel na 85 %, v letu 2022 pa narasel na 88%. Pri površinskem pridobivanju mineralnih surovin je bil ta delež 19 % v letu 2019, v letu 2020 pa je padel na 12 %. Tudi v letu 2021 je delež nesreč pri površinskem pridobivanju znašal 12 %, v letu 2022 pa je padel na 10%.

Diagram: Smrtne nesreče v obdobju 1995-2022

V letu 2020, 2021 in 2022 ni bilo smrtnih žrtev.

Patricija Furlan Fon
Glavna inšpektorica